

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειμενόν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας — Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932 —
ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ δραχμαὶ 100. Ἐξά-
μηνη δραχ. 55. Τρίμηνη δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Αἰγυπτίου γρόσια διατμ. 50,
Ἀμερικῆς δολάρια 3. — Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἐν γέ-
νει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελίνια 10.
Ἐξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'. — Τόμος 41ος

Ἀθῆναι, 17 Νοεμβρίου 1934

Ἔτος 56ον. — Ἀριθ. 51

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ

ΜΙΑΣ ΜΙΚΡΗΣ ΜΑΘΗΤΡΙΑΣ

Θάμουν τεσσάρων ἐτῶν ὅταν μὲ
πρωτόστειλαν στὸ «σχολεῖο». Ἔτσι
λέγαμε ὅλα τὰ παιδιὰ, τὸ νηπιαγω-
γεῖο τῆς γειτονιάς μας κι' ἦταν ὁ φό-
δος κι' ὁ τρόμος ὧλων μας. Γιατί, ὁ-
κτῶ ὥρες — ἀπὸ τις ὀκτῶ ὡς τις δώ-
δεκα, κι' ἀπὸ τις δυὸ ὡς τις ἔξη —
κλεινόμαστε κεῖ-μέσα. Οὔτε παιχνί-
δια στὸ σπίτι, οὔτε ξεφωνητὰ στὴν
αὐλὴ τοῦ μικροῦ ἐκκλησιαστικοῦ ποῦ
ἦταν δίπλα στὸ σπίτι μας. Ἐκεῖ, κά-
ναμε ἡσυχία. Ξεχνιόμαστε φυσικὰ
— ἂν ἦταν δυνατό νὰ μένουν ἡσυχὰ
χέρια καὶ στόματα παιδιῶν ἀπὸ τεσ-
σάρων ὡς ἐπτὰ χρονῶν — ἀλλ' ἡ δα-
σκάλα ἐρχόταν ἀπὸ τὴν κουζίνα της,
καὶ μ' ἓνα κίνημα γεμάτο μεγαλο-
πρέπεια, μᾶς ἔδειχνε τις «βέργες».
Κι' ἦταν ἀρκετές : Ἐπτὰ, σωστές.
Μικρές, πλατειές, μακρουλές, μιὰ μά-
λιστα περνοῦσε τὸ μέτρο, κι' ἔφθανε
ὡς τὸν τελευταῖο ἄκτο, καὶ τὸν ἐ-
ξάφνιζε μὲ τὸ δυνατό της κτύπημα.

Τὸ σχολεῖο λοιπόν, ἦταν ἓνας μα-
κρὺς διάδρομος, μὲ πάγκους δεξιὰ κι'
ἀριστερά. Ἡ ἔδρα ἦταν ἓνα μπαούλο
καὶ δίπλα στὸ μπαούλο, ὁ σωφρονι-
στικὸς σωρὸς : Οἱ βέργες, καταλαβαί-
νετε. Τὰ μαθητοῦδια, ἀγόρια καὶ κο-
ρίτσια, μικρὰ φυσικά, ποῦ δὲν ἦταν
ἀκόμα γιὰ τὸ δημοτικὸ καὶ τᾶστελναν
οἱ γονεῖς γιὰ νὰ ἡσυχάσουν. Εἴχαμε
ὅμως καὶ μιὰ μεγάλη, τὴν Ἀσημίνα.
Αὐτὴ ἦταν τοῦθλο στὰ γράμματα καὶ
τὴν ἔστελνε ἡ γιὰγιά της — μητέρα
δὲν εἶχε — γιὰ νὰ προχωρήσῃ λιγάκι
καὶ νὰ μάθῃ καλὴ ἀνάγνωσι καὶ ἀ-
ριθμητική. Δὲν ἔνοιωθε γρῶ, κι' εἶχε
διακόψει ἓνα χρόνον, γιατί εἶχε μεί-
νει διετής στὴν τρίτη δημοτικῶ. Ἄν
ξαναπήγαινε, κούτσουρο θὰ ἦταν πάλι.
Ἐμεῖς ὅμως τὴν θαυμάζαμε. Ἐ-
γραφε σὲ τετράδια πολλαπλασιασμούς,
ἀντιγραφὴ, ὀρθογραφία. Διέβαζε καὶ
σὲ βιβλίον. Ἐγὼ, μόλις κατόρθωνα νὰ

ξεχωρίσω τὰ πελώρια Α, Β, ποῦ ἦ-
ταν σ' ἓνα μεγάλο χαρτί καὶ κολη-
μένα σ' ἓνα ξύλο μὲ οὐρά... Τὸ γρά-
ψιμό μου, ἦταν κάτι ἀνισόρροπες ἰω-
τες ποῦ χάραζα στὴν πλάκα μὲ κό-
πο. Ἀπὸ τὴ μεγάλη προσπάθεια, ἡ
γλώσσα μου βγαίνει καμμιὰ φορὰ ἔξω.

Ἡ Ἀσημίνα ὅμως ἦταν μεγάλη.
Θάταν τότε δέκα χρονῶν. Στὰ μάτια
μας ὅμως φαίνονταν τουλάχιστο...
τριάντα. Εἶχε κοτοῖδα καὶ κεντοῦσε
σὲ ροῦχο. Τέτοια πράγματα μονάχα
οἱ μαμμάδες ἔκαναν. Καὶ τὴ θαύμα-
ζα τὴ δική μου, προπάντων σὰν τρα-
βοῦσε τὴ βελόνα μὲ φούρια καὶ τρι-
βόταν πάνω στὴ δακτυλὴθρα, κι' ἔ-

κανε τὸν ξερὸ κρότο : τσίφ, τσίφ...
Θεὲ μου ! τί ὀμορφιά. Ἐλεγα νὰ με-
γαλώσω νὰ τραβῶ κι' ἐγὼ ἔτσι τὴ
βελόνα...

Μαθαίναμε γρήγορα τὸ ἀλφάβητο.
Ἄν ἦταν δυνατό νὰ συμβαίῃ διαφο-
ρετικά... Ἡ δασκάλα μας μὲ τὸ ἔ-
να χέρι κρατοῦσε τὸ ξύλο ποῦ ἦταν
κολλημένο τὸ ἀλφάβητο, τ' ἄλλο της
χέρι ἦταν πάντα μετέωρο, ἔτοιμο νὰ
τραβήξῃ τ' αὐτάκι τοῦ ξεχασμένου,
ποῦ δὲν κατόρθωνε νὰ θυμῇ πῶς
μετὰ τὸ ἦτα, ἐρχόταν τὸ θήτα, κι'
ἀκολουθοῦσε, στὴν ἄλλη γραμμὴ τὸ
μόνοκλωνο ἰῶτα.

Ὅταν τὰ μαθαίναμε καλά, ἔπρεπε

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

Μιά ματιὰ ἀπὸ τὸ πάνω-πάνω πάτωμα.

νά τὰ λέμε καὶ σκορπιστά. Ἐδῶ πιά, τὰ μικρούτσικα κεφαλάκια, ἔδωξαν ὅλη τὴ δύναμη τοῦ μυαλοῦ. Ἐπρεπε νὰ τὰ μάθουν, γιατί ἡ φοβέρα ἦταν τρομερή. Καὶ τὴν ξεστόμιζε ἡ δασκάλα μας, γουρλώνοντας τὰ μάτια.

— Ὅποιος δὲν προσπαθεῖ νὰ μάθῃ τὰ γράμματα, θὰ δῇ τί θὰ πάθῃ! Νά, βλέπετε αὐτὸ τὸ τρυπάνι; Θὰ τοῦ τρυπήσω τὸ κεφάλι. καὶ θὰ χῶσω μέσα τὰ γράμματα.

Ἀνατριχίλα μᾶς ἔπιανε. Σκύδαμε πᾶνω ἀπὸ τὴ «φυλλάδα» μας, ρωτούσαμε τοὺς πρὸς μεγάλους, ἔπαναλαβαίναμε μέσα μας πῶς σ' αὐτὸ ποὺ μοιάζει σὰν κουμπωτήρι εἶναι δέλτα, αὐτὸ ποὺ—ἀν δὲν τοῦλειπαν ἀπὸ κάθε ἄκρη δυὸ ξύλα—θῆμαιζε σὰν σκάλα, εἶναι τὸ ξί, τὸ ξεγυμνωμένο δεντράκι τὸ ὕψιλον. Κι' ὅμως πάλι ἔσφευγε κάποιο γράμμα. Τότε τὰ χεράκια τρεμούλιαζαν, ὕγραιναν τὰ ματάκια. Κι' ἡ δασκάλα ψευτο-ἀγρίευε:

— Σίγμα εἶναι: Ἄν τὸ ξεχάσης, κι' αὐρία, ἀλίμονό σου! Τὸ τρυπάνι θὰ δουλέψῃ. Καὶ θὰ ἰδῇς αἵματα...

Μὰ ὅλα τὰ παιδιὰ ἔμαθαν γράμματα χωρὶς νὰ δουλέψῃ τὸ φονικό τρυπάνι. Ἡ φοβέρα ἔμεινε φοβέρα μονάχα. Κι' ἂν ξαναθεοῦμε τὰ παλιά μαθητοῦδια, τὴν θυμόμαστε καὶ γελοῦμε.

Ἡ δασκάλα μας δὲν ἦταν οὔτε ἀσχημὴ, οὔτε ξερακιανή, ὅπως θὰ πιστέψετε ἴσως, κρίνοντας ἀπὸ τίς βέργες καὶ τὸ περίφημο τρυπάνι. Ἦταν πολὺ ὁμορφὴ: Ὑψηλή, παχειά, μὲ ρόδινα μάγουλα, σγουρόμαλλο κεφάλι, κατὰμαυρα μάτια. Αὐστηρὴ ὅμως ἦταν ἀρκετά. Ὡστόσο μᾶς ἐπέτρεπε κάθε εἶδους σιωπηλὸ παιχνίδι. Πιὸ συχνὰ βγάζαμε τίς πλάκες μας καὶ ζωγραφίζαμε.

Δὲν ξεχνῶ τὰ βαπτόρια ποὺ σχεδιάζαμε. Τὰ στολίζαμε μὲ σημάτες καὶ καπνοδόχους. Δυὸ σκάλες ἦταν ἀπαραίτητες πάντα, κατάρτια χαμηλά, — τὸ ὕψος τῆς πλάκας δὲ μᾶς ἄφινε περιθώριο—καὶ ψάρια... Πλήθος, μεγάλα καὶ μικρά ἦταν κάτω ἀπὸ τὸ βαπτόρι. Ἦταν πολὺ γενναῖα, βλέπετε, τὰ δικά μας, καὶ δὲν τὰ τρώμαζε τίποτα. Ἄλλως τε καὶ γι' αὐτὸ εἴχαμε προβλέψει. Τὰ βαπτόρια μας δὲν εἶχαν ἔλικα ποτέ. Τί θὰ τὰ τρώμαζε; Μὲ λύπη μας ἐσθύναμε τὰ μεγαλόπρεπα σχεδιάσματά μας, ὅταν ἐρχόταν ἡ ὥρα τοῦ γραψίματος. Κι' ἀρχίζαμε τὸ τραγοῦδι, κουνώντας ρυθμικὰ τὴν πλάκα:

Στέγνωσε, πλακίτσα μου,
νὰ μὴ σὲ ρῖξω στὸ γιολό
καὶ σὲ φᾶν τὰ ψάρια
καὶ τὰ καλαμάρια
καὶ τὸ ἀλμυρὸ νερὸ
ποῦναι μέσ' στὸν ποταμό...

Τὸ ἀλμυρὸ νερὸ δὲ βρίσκεται βέβαια στὸν ποταμό, μ' ἀπὸ τὸ κεφάλι μας ἔδωκαν ὅλα τὰ παράξενα. Μποροῦσαν νὰ μᾶς ποῦν πῶς δὲν εἴχαμε δίκιο. Μὰ θὰ τὸ παραδεχόμαστε μόνο ἂν ἡ δασκάλα μας τὸ ἐλέγε. Εἶχε κοντὰ τῆς τ' ἀλάνθαστα πειστήρια: τὸ τρυπάνι καὶ τίς βέργες. Μὰ δὲν ἔτυχε νὰ προσέξῃ ποτὲ τὸ ξεκάρφωτο τραγοῦδάκι μας.

Τὸ σχολεῖό μας εἶχε καὶ τὸν «κῆπο» του. Ἕνα μακρόστενο μπαλκόνι γεμάτο λουλούδια καὶ δέντρα. Μέσα σὲ τενεκέδες ἦταν φυτεμένες μιὰ μουσμουλιά, μιὰ ἀπιδιά καὶ δυὸ μηλιές. Ἡ μιὰ ἀπ' αὐτὲς ἦταν θαυματουργή. Ἀντὶ μὴ ἔκαμνε... λουκούμια. Κι' ὅταν ἤμουν πολὺ φρόνιμη ἢ πολὺ ἀτακτὴ, ἡ δασκάλα μ' ἔπερνε ἀπὸ τὸ χέρι καὶ μ' ἔδγαζε στὸ μπαλκόνι. Ὅταν ἤμουν φρόνιμη, ἔπαιρνα ἀμέσως τὸ λουκούμι ποὺ ἦταν στηριγμένο μέσα σὲ δυὸ κλαδάκια. Κι' ἂν ἤμουν ἀτακτὴ, ἔπαιρνα μονάχα τὴν ὑπόσχεση τοῦ λουκουμιοῦ.

— Ἄν αὐτὸ τὸ κεφάλι βάλει γνώση, θὰ πάρῃ τὸ λουκουμάκι. Εἰδεμὴ ἡ μηλιά θὰ ξεραθῇ καὶ... ἀντίο γλυκά...

Ξαναπηγαῖνω κάποτε στὸ παλιὸ μας σχολεῖο. Ὑπάρχουν ἀκόμα οἱ πᾶντοι ξεκάρφωτοι, κουτσοί. Τὸ σχολεῖο ἔχει κλείσει ἀπὸ χρόνια. Ἡ δασκάλα, ἀδύνατη, ἀσπρόμαλλη, κάθεται στὸν καναπὲ τοῦ σαλονιοῦ τῆς, μὲ μιὰ ἀτέλειωτη νταντέλα στὸ χέρι.

Τὸ μπαλκόνι ἔχει ρημάξει. Καὶ τὰ λουλούδια ξεράθηκαν καὶ τὰ δέντρα. Ἡ λουκουμιολογία μόνο διατηρεῖ δυὸ τρία κλαδιά μὲ κιτρινωμένα φύλλα.

— Κάνει πιά λουκούμια ἡ μηλιά σας; ρωτῶ χαμογελώντας...

— Ὅχι. Ἐκανε μονάχα τὸν καιρὸ ποὺ εἶχα στὸ σχολεῖο μου παιδιὰ κουτὰ σὰν ἐσένα...

ΕΛΕΝΗ ΡΕΖ-ΖΑΦΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΕΥΘΥΜΟΥΛΑ

Τίποτα δὲν τῆς ἄρεσε τόσο τῆς Εὐθυμούλας, ὅσο ὁ χορὸς.

Μὲ τὰ μάτια μισόκλειστα, ἀπλωμένα τὰ χεῖρα, ἔτσι σὰν φτερά νὰ ποῦμε, τί ὠραία ποὺ εἶναι νὰ στριφογυρίζῃ κανεῖς, νὰ γυρνᾷ στὰ δάχτυλα γρήγορα-γρήγορα! Τὸ φουστανάκι φουσκάλλει, ἀπλώνει γύρω στὸ σῶμα καὶ νομίζεις ὅτι σὲ κρατᾷ νὰ μὴν πέσης. Τὰ πόδια πᾶνε μόνα τους. Καμιά σκέψη δὲν ἔχεις κείνη τῇ στιγμῇ μέσα στὸ κεφάλι. Καμιά συλλογὴ. Νομίζεις ὅτι ἐν' ἀεράκι ἀπαλὸ σ' ἔχει πάρει καὶ σὲ σέρνει μαζὶ του, σὲ φέρνει ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι, ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη, πῶς σ' ἀνεβάζει

ψηλὰ στὰ σύννεφα, ψηλὰ στὸν οὐρανὸ.

Ἡ Εὐθυμούλα δὲν μπορεῖ νὰ περάσῃ τὴν τραπεζαρία περπατώντας. Μιὰ τραπεζαρία πολὺ μεγάλη, ἀπ' τὴ μιὰν ἄκρη τοῦ σπιτιοῦ, στὴν ἄλλη. Ἡ Εὐθυμούλα μόλις βρεθῇ στὴν τραπεζαρία... μὰ πῶς γίνεται αὐτὸ ἀλήθεια; Σὺν νὰ γίνεται μόνο τοῦ. Τὰ πόδια κάνουν τὴν ἀρχή, τὸ φουστανάκι, τὰ χεῖρα ἢ τὸ κεφάλι ποὺ γέρνει ἀπαλὰ στὸ δεξὶ τὸν ὦμο; Ἦσως νὰ φτιάξῃ καὶ τὸ παρκέτο ποὺ τόσο πολὺ γλιστρά. Λοιπὸν τὸ ἀεράκι τὴν παίρνει τὴν Εὐθυμούλα καὶ τὴ φέρνει χορεύοντας ἀπ' τὴ μιὰν ἄκρη τῆς τραπεζαρίας, στὴν ἄλλη. Ἐκεῖ, στὴν πόρτα, ἀνοίγουν τὰ μάτια. Τώρα ἔχουμε πλακάκια. Εἶναι ὁ διάδρομος μὲ τὰ πλακάκια, ποὺ πᾶει στὴν κουζίνα — Χόρρορ... μιὰ γλίστρα.

— Μποῦ!

Καὶ ἡ Εὐθυμούλα βρίσκεται καθιστὴ μπροστὰ στὸ τζάκι.

— ὦχ! Κακομοίρα μου! Πάλι τὴν ἔπαθες! φωνάζει ὁ Γιωργάκης, ὁ μικρὸς ἀδελφὸς τῆς καὶ τρέχει. Δὲν νοιώθεις οὔτε μιὰ τσουλίθρα νὰ κάνης πᾶνω στὸ πλακάκι. Κοίτα δῶ! Κοίτα νὰ δῇς τί ἀξίζουν τ' ἀγόρια!

Ὁ Γιωργάκης ἀρπάει τὸ πατίνι.

— Γκρρρρ...

— Κοίτα, κοίτα, πῶς φεύγω!... φωνάζει.

Ἡ Εὐθυμούλα κοιτάζει.

— Ἐ! Πάλι στὴν κουζίνα; Ἀκούγεται μιὰ δυνατὴ φωνὴ τῆς μαμμᾶς. Τώρα, ἔρχομαι!

Πφφ! Φευγὸ! Ὁ Γιωργάκης τρύπωσε στὸ λουτρό, νομίζω. Ἡ Εὐθυμούλα ἔτρεξε στὸ σαλονάκι.

— Ντο-ρέ, ρε-μὶ, μι-φά!

Καὶ διαβάζει, πῶ! πῶ! τί προσεκτικὰ τὸ μάθημά της.

— Μι-φά, φα-σὸλ, σολ-λά.

Σὲ λίγο ἔχει μάθημα. Καὶ ἡ μαμμά, ποὺ τῆς δίνει τὰ πρῶτα μαθήματα τῆς μουσικῆς, εἶναι πολὺ αὐστηρὴ δασκάλα.

— Λα-σολ, σολ-φα, φα-μι.

Πῶς πᾶνε οἱ νότες! Σὺν χορεύοντας!

— Φα-μὶ, μι-ρέ, ρε-ντό.

Μ' ἀπαράλλαχτα σὰν νὰ χορεύουν! Τὸ ἔχει κι' ἄλλη φορὰ σκεφθεῖ ἡ Εὐθυμούλα αὐτὸ. Καὶ εἶναι πολὺ ὠραῖο νὰ χορεύῃ κανεῖς μὲ τίς νότες.

Ἡ Εὐθυμούλα βάζει τὰ χεῖρα στὸ πηγούνι καὶ προσπαθεῖ νὰ θυμηθῇ ἓνα ὠραῖο κομμάτι, ποὺ ἄκουσε αὐτὲς τίς μέρες στὸν κινηματογράφο. Δὲν τῆς ἔρχεται στὸ νοῦ, δὲν μπορεῖ νὰ τὸ θυμηθῇ. Ἦταν μιὰ ἔκτακτη μουσική. Ἦταν πραγματικὰ μιὰ μουσικὴ ποὺ χόρευε.

Ἡ Εὐθυμούλα σταυρώνει τὰ χεῖρα.

Μιὰ μεγάλη εἰκόνα κρέμεται πᾶνω ἀπὸ τὸ πιάνο. Παριστάνει λουλούδια, διάφορα καὶ πολυχρώμα. Μὰ τὰ λουλούδια μόνο σὰν εἶναι πᾶνω στὴ μάνα τους τ' ἀγαπᾷ ἡ Εὐθυμούλα. Ἐτσι ζωγραφισμένα, ἢ κομμένα στὰ βάζα, οὐ! δὲν ἔχουν καμιά χάρη. Τί καλὰ τὰ λουλούδια τῆς γλάστρας μὲ τὰ μακρινὰ κοτσάνια, ὅταν τὰ φυτῶσάν τ' ἀεράκι καὶ τὰ κάνει νὰ λυγίζουν ἀπὸ δῶ κι' ἀπὸ κεῖ. Νά, ἔτσι. Ἡ Εὐθυμούλα σηκώνεται καὶ λυγίζει τὸ κορμὶ τῆς ἀπὸ δῶ κι' ἀπὸ κεῖ. Νά, ἔτσι. Τότε εἶναι ὠραία τὰ λουλούδια.

Στὸν ἴδιο τοῖχο, λίγο πρὶν κεῖ καὶ πρὶν κάτω, εἶναι ἄλλη μεγάλη εἰκόνα. Μιὰ θάλασσα καὶ κάτι πουλιὰ ποὺ πετοῦνε. Ἄ! Μάλιστα. Τὰ πουλιὰ τ' ἀγαπᾷ πολὺ ἡ Εὐθυμούλα. Φρρρ... πῶς πετοῦνε! Ἀμὲ ὅταν ζυγιάζονται στὸν ἀέρα κι' ἐπειτ' ἀρχίζουν νὰ χαμηλώνουν, νὰ χαμηλώνουν σιγά-σιγά πρὸς τὴ γῆ; Νά, ἔτσι. Καὶ ἡ Εὐθυμούλα ἀνοίγει τὰ χεῖρα καὶ χαμηλώνει σιγά, σιγά. Οὐφ! Ὅχι. Δὲ γίνεται.

Εἶναι πολὺ δύσκολο.

Καὶ σὲ τοῦτον τὸν τοῖχο, εἶναι τρία μικρούτσικα καδράκια. Τάχ, τάχ, τάχ. Ἄς ποῦμε τρεῖς νότες, οἱ ἴδιες νότες ἀπὸ τίς λεπτές, τίς τελευταῖες. Καὶ εἶναι τὰ μεγάλα καδρά, δυὸ νότες βαρεῖες. Δηλαδή ἔτσι: Πρῶτα βαρεῖα. Μπάμ, μπάμ. Ἐπειτα, στρίβει. Λεπτὰ. Τά, τά, τά. Ἡ Εὐθυμούλα ἐνθουσιάζεται. Ἀπλώνει τὰ χεῖρα. Μπάμ, μπάμ. Κάνει δυὸ βήματα. Ἐπειτα στριφογυρίζει μιὰ στὰ νύχια, εἶναι οἱ τρεῖς λεπτές νότες. Τά, τά, τά. Μὰ δὲ γίνεται καλὸ, εἶναι χαλὶ στρωμένο στὸ σαλονάκι. Ἄν ἦταν παρκέτο!

Ἡ Εὐθυμούλα κάθεται πάλι στὸ σκαμνάκι τοῦ πιάνου. Χμμ! Πότε θὰ μελετήσῃ ἀλήθεια; Αὐτὸ σκέπτεται. Ἡ πόρτα, φάπ! ἀνοίγει. Ἐφηνικά. Ἐπετάγεται ἡ Εὐθυμούλα.

— Τί κάνεις ἐδῶ ἐσύ; Δὲ μοῦ λές! Ἦρθε ἡ ὥρα γιὰ τὸ μάθημα. Θὰ δῇς τὰ χάλια σου, φωνάζει ἡ μαμμά.

— Ντο-ρε-μὶ, ρε-μι-φά, μι-φα σὸλ.

Μεγάλῃ ἐπιμέλειᾳ τὴν ἔπαισε τὴν Εὐθυμούλα. Ὅμως ποῦ καιρὸς τώρα γιὰ διάβασμα; Νά, ἡ πόρτα ἀνοίξε ξανά, ἡ μαμμά μπῆκε. Μάθημα.

Τὰ χάλια τῆς Εὐθυμούλας ἦταν μεγάλα. Δίκιο εἶχε ἡ μαμμά. Δὲν ἤξερε γρύ, ποὺ λένε.

— Ἀκού νὰ σοῦ πῶ, λέγει ἡ μαμμά. Τὸ ἔξερες ὅτι δὲν εἶμαι καθόλου εὐχαριστημένη ἀπὸ σένα; Ὅλο τρέχεις, χοροπηδᾷς, σὰν μωρὸ παιδί καὶ τὸ μυαλό σου ποτὲ δὲν τῶχεις στὸ κεφάλι. Τὸ πιάνο θέλει διάβασμα.

Μελέτη. Ἄν δὲν θέλῃς νὰ μάθῃς, νὰ μοῦ τὸ πῇς, νὰ μὴν κουράζομαι καὶ γὼ ἀδικῶ.

Ἡ Εὐθυμούλα καταλαβαίνει πῶς ἔχει δίκαιο ἡ μαμμά καὶ δίνει τὴν ὑπόσχεσή της πῶς θὰ μελετᾷ καὶ πῶς θὰ γίνῃ πιά ἓνα φρόνιμο κορίτσι. Ἡ μαμμά εἶχε κι' ἄλλες παρατηρήσεις νὰ κάνῃ. Ὅμως ἡ ὥρα ἦταν τρεῖς παρὰ τέταρτο καὶ τὰ παιδιὰ ἔπρεπε νὰ βιασθοῦν γιὰ τὸ σχολεῖο.

Τρεχάλα στὴ σκάλα, τρεχάλα στὸ δρόμο. Φθάσανε πολὺ πρὶν χτυπήσῃ τὸ κουδούνι. Στὴν αὐλὴ τοῦ σχολεῖο ἀγόρια καὶ κορίτσια χαλοῦν τὸν κόπο σὲ παιχνίδια καὶ φωνές. Ὁ Μίμης ἔχει μιὰ ροκάνα, τὴ γυρίζει, τὴ γυρίζει, ἡ ροκάνα φωνάζει, τσιρίζει, παίρνει τ' ἀφτιά καὶ γύρω του πολλὰ παιδιὰ ἔχουν μαζεθεῖ μὲ τὸ θαυμασμὸ καὶ τὴ λαχτάρα στὸ πρόσωπο. Ὁ Ἀλέκος, καθάλα στὰ κάγκελα, φωνάζει, χωρὶς νὰ ὑπάρχη λόγος: — ὦπ! ὦπ!

Ἄλλοι παίζουν κυνηγητό, ἄλλοι κρυφτό. Ἡ Ἀλίκη κάνει γύρους στριφογυρίζοντας στὶς φτέρνες.

— Μ' ἐμποδίζει τὸ παπούτσι, λέγει. Ἄς ἤμουν ἐπιτόλυτη καὶ βλέπατε.

Ἡ Εὐθυμούλα ρίχνει τὴ σάκκα τῆς σὲ μιὰ γωνιά καὶ νὰ βλέπατε τότε πόσο πρὶν γρήγορα, πόσο πρὶν ὠραία μπορούσε νὰ γυρίξῃ στὶς φτέρ-

νες. Πῆγε ὡς πέρα-πέρα στὴν ἄκρη τῆς αὐλῆς καὶ ξαναγύρισε, χωρὶς καθόλου νὰ σταματήσῃ, χωρὶς νὰ κουρασθῇ. Ἐπειτα ἔκανε τὸν ἴδιο δρόμο, στριφογυρίζοντας στὰ νύχια. Ἐφθασε ὡς τὴν ξωπορτα.

— Ντάγκ, ντάγκ, ντάγκ, ντάγκ, ντάγκ, ντάγκ, ντάν, τὸ κουδούνι γογγύει χτυπᾷ.

Τί καλὰ ποῦρεται τώρα αὐτὸ τὸ κουδούνισμα! Γρήγορα νὰ γίνονται οἱ γύροι, πρὶν γρήγορα. Ἀκόμα πρὶν γρήγορα. Ἀκόμα. Μὲ τὰ μάτια κλειστά, ἡ Εὐθυμούλα ἔχει πιά περάσει τὴ μεγάλη ξωπορτα τοῦ σχολεῖο, γλιστρά τώρα τί καλὰ στὴν πλάκα, στὸ πεζοδρόμιο! Χῶρος ὑπάρχει πολὺς. Οὐτε ἐπιπλά, οὐτε παιδιὰ ἐμποδίζουν τὸ διάβα τῆς, τὰ πόδια πηγαίνουν σὰν μόνα, πολὺ ἐλαφρὸ νοιώθει τὸν ἑαυτὸ τῆς, σὰν ἐν' ἀεράκι ἀπαλὸ νὰ τὴν πέρνει, νὰ τὴν ἔχῃ πάρει.

— Μπάμ! Ἡ Εὐθυμούλα πέφτει πᾶνω στὸ μεγάλο δένδρο ποὺ εἶναι κεῖ στὴν ἄκρη, στὸ πεζοδρόμιο.

— Ἀαα!...

Τί γίνεται; Γύρω τῆς δὲν εἶναι κανεῖς. Στὴν αὐλὴ τοῦ σχολεῖο; Κανεῖς. Κανεῖς. Νά ἡ σάκκα τῆς. Ἀφημένη στὴν ἄκρη. Ἀπ' τὸ ἀνοιχτὸ παράθυρο ἀκούγεται ἡ φωνὴ τοῦ δασκάλου.

— Προσοχή, παιδιὰ! Τὰ μάτια ἐδῶ! Στὸν πίννακα.

ΙΡΣΙΜ

Ο ΑΝΑΠΟΦΑΣΙΣΤΟΣ ΣΥΡΕΚΕΛΑΣ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Δ'

Αὐτὰ μὲ τὸ δίποδο, ποὺ εἶχε τρομοκρατήσῃ τὸν ποντικόκοσμο τοῦ «Ἀτρόμητου». Ὁ νέρο-Λύκος ὅμως εἶχε τώρα κι' ἄλλους φόβους.

— Παιδιὰ μου, εἶπε μιὰ μέρα στὰ ποντίκια, τὰ πράγματα δὲν πᾶνε καλὰ γιὰ μᾶς ἐδῶ. Οἱ ναῦτες φεύγουν, δὲν ἔμειναν σχεδὸν παρὰ οἱ μισοί. Φαίνεται πῶς ετοιμαζόμαστε γιὰ τὸ Ναύσταθμο. Καὶ βέβαια ποὺ δὲν θὰ μᾶς πᾶνε κεῖ γιὰ διασκόπηση κι' ἀναψυχή.

— Ἀλλά; γιὰ τί θὰ μᾶς πᾶνε;

— Φοβᾶμαι μὴ θέλουν νὰ ξερατωῦν τὸν «Ἀτρόμητο».

— Νά, νὰ τοῦ βγάλουν τὰ κανόνια κι' ὅ,τι ἄλλο ἔχει μέσα, καὶ νὰ τὸν δέσουν στὴ δεξαμενὴ, γιὰ νὰ τὸν ἐπισκευάσουν καὶ νὰ τὸν καθαρίσουν.

— Ἐ, καὶ τί θὰ πάθουμε μεῖς;

— Ἀχ, κουτόπαιδα, δὲν τὸ καταλαβαίνετε; Θὰ ἐπωφεληθοῦν ἀπὸ τὴν εὐκαιρίᾳ νὰ ξεπαστρέψουν ὅλη τὴ φυλὴ μας!

— Μὰ τί περισσότερο μποροῦν νὰ μᾶς κάμουν ἀπ' ὅ,τι μᾶς κάνουν ὡς τώρα! Φάγες, γάτες καὶ ποντικοφάρμακο. Ἐ, αὐτὰ τὰ ξέρομε καὶ φυλαγόμαστε. Ὅσο γιὰ τὸ δίποδο, θὰ φύγῃ κι' αὐτὸς μὲ τοὺς ἄλλους ναῦτες.

— Ὁ, πολὺ χειρότερο κι' ἀπὸ τὸ δίποδο, κι' ἀπὸ τίς φάκες, κι' ἀπὸ τίς γάτες, κι' ἀπὸ τὸ φαρκάκι, εἶναι τὸ θειάφι, δηλαδή οἱ καπνοὶ τοῦ θειαφιοῦ.

Αὐτὸ γιὰ τὰ ποντικάκια ἦταν τὸ «ἄγνωστο». Καὶ πάντα φοβᾶται κανεῖς ὅ,τι δὲν ξέρει.

— Κι' είναι πολύ φοβερό πράγμα αυτοί οι καπνοί του θειαφιού ;
ρώτησε καταφοβισμένος ο Συρεκέλας.

— Στάσου, μικρό μου, να τους αναπνεύσης πρώτα δυο λεπτά της ώρας, κι' έπειτα μου λές !

— Τους αναπνεύσατε ποτέ σεις, δάσκαλε ;

(Το τέλος στο ερχόμενο)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΑΠΟ ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΣΑΙΞΠΗΡ

ΑΜΛΕΤ

Την ώρα που το μεγάλο ρολόι χτυπούσε μεσάνυχτα, το φάντασμα του πεθαμένου βασιλιά της Δανίας συνήθιζε να παρουσιάζεται στα τείχη του Έλσινόρ.

Κατατρομαγμένοι οι στρατιώτες της φρουράς διηγήθηκαν το περιστατικό στο βασιλόπουλο, που τους υποσχέθηκε να μιλήσει στο φάντασμα του πατέρα του την πρώτη φορά που θα ξαναπαρουσιαζόταν.

Βγήκε λοιπόν τη νύχτα ο Άμλετ — έτσι λεγόταν το ρηγόπουλο — και κάθισε να περιμένει, μέσα στην παγωσιά και στο σκοτάδι, ως να χτυπήσουν μεσάνυχτα.

Μόλις το ρολόι χτύπησε, είδε ξαφνικά να παρουσιάζεται μπροστά του ή σκιά και να του γνέφει να τον ακολουθήσει. Οι πιστοί του αξιωματικοί δεν μπόρεσαν να τον κρατήσουν· ο Άμλετ ξέφυγε απ' τα χέρια που ήθελαν να τον εμποδίσουν κι' έτρεξε πίσω απ' το φάντασμα.

Έδώ πρέπει να πούμε πως ο Άμλετ αγαπούσε με μεγάλη στοργή τον πατέρα του κι' ο πόνος του για το θάνατο του βασιλιά, πουχε συμβεί εδώ και δυο μήνες, όσο περνούσαν

ρούσε το βασιλιά για το κρίμα του, σκέφτηκε πως με τη βοήθεια των ήθοποιων θα μπορούσε να φανερώσει στη μητέρα του και στον πατριό του, ότι ήξερε το έγκλημά τους.

Έχοντας αυτόν το σκοπό ο Άμλετ, έκαμε, ώστε την επομένη ο θάσος να παίξει ένα κομμάτι που ή υποθέσει του θάταν ή δολοφονία κάποιου Δούκα της Βενετίας και στο οποίο θα πρόσθεταν λίγες γραμμές που θα γράφε ο ίδιος. Αυτές οι λίγες γραμμές θα λέγαν για ένα βασιλιά που φαρμακώνεται απ' τον αδερφό του, για να μπορέσει αυτός να του πάρει το θρόνο.

Όλα γίνθηκαν, όπως τάχε σχεδιάσει. Όταν ή τραγωδία παίχτηκε, την άλλη μέρα, μπροστά στο βασιλιά και στη βασίλισσα, τα όσα ξετυλίχθηκαν πάνου στη σκηνή ήταν τόσο θμια, ως τη παραμικρότερη λεπτομέρεια, με τον τρόπο που ο πατέρας του Άμλετ είχε φαρμακωθεί, εκεί που κοιμόταν, που ο Κλαύδιος κι' ή Γερτρούδη δεν μπόρεσαν να βастαχτούν και πριν τελειώσει το έργο, έφυγαν απ' την αίθουσα της παραστάσεως κατασυγχισμένοι και πολύ ταραγμένοι.

Το δράμα είχε πειράξει βαθιά το βασιλιά, θυμίζοντάς του το κρίμα του.

Ο Κλαύδιος τότε γεμάτος ταραχή δήλωσε στη βασίλισσα πως είναι τρομερά αγανακτισμένος με τον Άμλετ και την διάταξη να μαλλώσει το γιό της για την απρεπή διαγωγή του. Κι' αυτή κράζει τον Άμλετ στα ι-διαίτερα της διαμερίσματα.

Ένας αυλικός, ο γηραλέος Πολώ

Ο ΑΣΠΡΟΣ ΛΥΚΟΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ υπό NORBERT SEVESTRE

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

— Είναι σαν το βάτραχο που ήθελε να κάνει το βώδι και φούσκωνε, φούσκωνε. . .

— Άς έδινε ο Βούδας να περτε στα χέρια μου, έκανε ο Τριέν-Κόατ. Θα σου τον ξεφούσκωνα εγώ μια χαρά.

Με όλες αυτές τις ετοιμασίες και τις προπαρασκευές ή ημέρα φάνηκε πολύ σύντομη στους ληστές. Άπεναντίς ή Σιμόνη και ή Τι Σάυ μες στο κελλί τους περνούσαν ατέλειωτες ώρες αγωνίας. Από μέσα από τη φυλακή τους άκουγαν τις φωνές, τα γέ-

τη δύναμη της ψυχής της, μη μās εγκαταλείψει, την Τι Σάυ και έμένα. Υποστήριξε μας σ' όλες τις δοκιμασίες που θαχουμε να περάσουμε και λυπήσου μας.

Κατά τα ξημερώματα ο ύπνος την ενίκησε κι' αποκοιμήθηκε βαθεία. Κοιμόταν ακόμα με το νου της μακριά από τη φοβερή θέση που βρισκόταν, όταν την ξύπνησε ένας ξαφνικός θόρυβος.

Η πόρτα του κελλιού ήταν ανοιχτή. Έξω ο ήλιος έλαμπε ψηλά και ο ουρανός ήταν ολοκάθαρος.

«Η Σιμόνη έβρισκε μεγάλη παρηγοριά στην προσευχή.»
(Σελ. 605, στ. β').

λια και τα τραγούδια των ληστών, που έμοιαζαν σαν να χαίρονταν που είχε φθάσει ή ώρα για να βασανίσουν τα θύματά τους. Όσο περνούσαν οι ώρες, τόσο μεγαλύτερη γινόταν ή ανησυχία και της Σιμόνης και της πιστής κογκάι. Κι' οι δύο τους ένοιωθαν να τις κυριεύη όλο και περισσότερο το ίδιο συναίσθημα της απόλυτης εγκατάλειψης και απελπισίας.

Όσο ή Σιμόνη που είχε ανατραφεί χριστιανικά από την πολύ φιλόθρησκη μητέρα της, έβρισκε μεγάλη παρηγοριά στην προσευχή και σιγά-σιγά άρχισε να διώχνει τις μαυρές σκέψεις που την περιόκλωναν. Γονατίστη άπάνω στην ψάθα που της χρησίμευε για στρώμα, έκτενε το Θεό να κάνει το θαύμα που θα τις έσωζε.

— Θεέ μου, παρακαλούσε με όλη

ΑΣ ΗΤΑΝΕ...

«Άς ήτανε να γύριζα
στα ώραια μου τα μικράτα,
Να ξαναγένομουν άπλή
κι' ανήξερη παιδούλα,
Νάχα μια σκέψη ξάστερη,
με ανάλαφρη καρδούλα
Να ζούσα μέσ' σ'της φαντασιάζ
τη λουλουδένια στράτα. . .

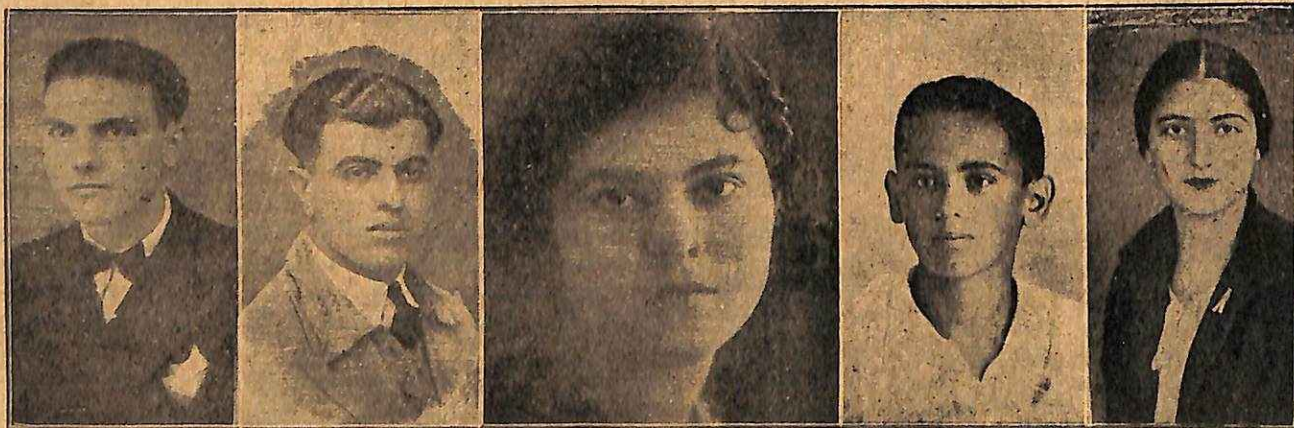
«Όλα καλά να τάβλεπα,
όλα χαρά γιομάτα
Άπλετο να ξεχύνει φως
λευκότατη ψυχούλα,
Να λάμπη το χαμόγελο
στα χείλη σάν δροσούλα
Και νάναι της μορφής οι άνθοι
σάν ρόδα μυρωδάτα !..

Τώρα που γέρνει θλιβερή
ή όψη μου ή κερένια
Και βρίσκομαι μέσ' σ'της ζωής
την άγρια παραζάλη,
Τώρα που πάντα μέσ' στο νου
με βασανίζει ή έννοια,

Τώρα, νοιώθω πως έχασα
μιάν Εύτυχία μεγάλη,
Αναθυμιάμαι τα παλιά
που δεν θα ξαναβρω,
Ω, πόσο μάταια σκόρπισα
παρόμοιο θησαυρό. . .

MARIA M. ΦΑΛΑΓΓΑ

ΕΙΚΟΝΕΣ ΒΡΑΒΕΥΘΕΝΤΩΝ ΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

1. ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΙΩ. ΠΑΠΑΧΡΥΣΑΝΘΟΥ, Γλυκύλαλο Άηδονάκι, Άθήναι. Α' Βραβείον 265ου Διαγωνισμού Λύσεων. — 2. ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ι. ΦΑΣΟΥΛΑΡΙΔΗΣ, Πολυβότης, Νίσυρος, Ισοτίμος Α' Βραβείου 257ου Διαγωνισμού Λύσεων. — 3. ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ Γ. ΜΑΥΡΟΜΑΤΗ, Μαργαριταρένια Βασίλισσα, Άθήναι, πρόεδρος του Συλλόγου Βασιλέων, τυγόντος Α' Τάξεως Βραβ. εις τον 33ον (και όχι 32ον όπως έτυπώθη κατά λάθος εις τ' Αποτελέσματα) Διαγωνισμού Εσσαεθμότητος του 1933. — 4. ΜΙΧΑΗΛ Π. ΝΟΥΣΙΑΣ, Θεσσαλονίκη, Ισοτίμος Α' Βραβείου 265ου Διαγωνισμού Λύσεων. — 5. ΑΓΓΡΑΜΠΕΑΗ, Άθήναι. Α' Βραβείον Διαγων. Καλλιγραφίας, Ισοτίμος Α' Βραβ 253ου, 259ου και 264ου Διαγ. Λύσεων

καμμία δωδεκαριά βήματα παραπέρα τρεις μεγάλες ομπρέλλες από χρυσοκέντητο μεταξωτό ήταν βαλμένες στη σειρά. Κάτω από τη μεγαλύτερη βρισκόταν ο Νγκουγιέν καθισμένος σταυροπόδι πάνω σε μία πολύχρωμη φάβα.

Ο Νγκουγιέν είχε βάσει τη στολή του, του Μανταρίνου, όπως έκανε πάντοτε όποτε ήθελε να δώσει μεγάλη επισημότητα στην περίπτωση. Πίσω του στέκονταν πλουσιοντυμένοι οι σωματοφύλακές του και δεξιά και αριστερά του ήταν καθισμένοι ο Τσού και ο Λύ-Τζιά κι αυτοί ντυμένοι με τις επίσημες στολές τους.

Οι δύο αϊχμάλωτες οδηγήθηκαν μπροστά στον Νγκουγιέν και οι υπόλοιποι πειρατές έκλεισαν τον κύκλο γύρω τους.

Ο Νγκουγιέν πήρε την πίπα του, την γέμισε και την άναψε με όλη του την ήσυχία, κοιτάζοντας τη Σιμόνη, που στεκόταν απέναντί του τρέμοντας, και κρατώντας αγκαλιασμένη την Τι-Σάβυ.

— Ίσως να έμαθες, άρχισε να λέει ο Νγκουγιέν με αργή κι επίσημη φωνή, πώς τη δεύτερη ημέρα της αϊχμαλωσίας σου, έστειλα στον πατέ-

ρά σου ένα τελεσίγραφο και πώς χθές έλαβα την απάντηση. Τσού, πάρε τα δυο γράμματα και διάβασέ τα.

Ο Τσού σηκώθηκε πρόθυμα και καθώς ήταν άρκετά γραμματισμένος διάβασε καθαρά τα δυο έγγραφα.

— Η τελευταία ημέρα του τελεσιγράφου μου είναι σήμερα, συνέχισε παγερά ο Νγκουγιέν. Είναι μεσημέρι παρά δέκα. Αν οι Γάλλοι δεν μου δώσουν ικανοποίηση, ως το μεσημέρι, τί πρέπει να κάνω; ρώτησε γυρίζοντας πρώτα στον Τσού κι ύστερα στον Λύ-Τζιά.

— Να διακόψης τις διαπραγματεύσεις, απάντησε ο πρώτος.

— Να θανατώσης τους όμηρους, πρόσθεσε ο δεύτερος.

Η Τι-Σάβυ δεν μπόρεσε πια να συγκρατηθεί. Είχε πολύ υποφέρει, η αντοχή της είχε φθάσει πια στο τελευταίο όριο και μια που καθώς έδειχναν τα πράγματα, τίποτε δεν μπορούσε πια να σώσει από τον θάνατο τη μικρή της κυρία κι αυτή την ίδια, τουλάχιστον ήθελε προτού πεθάνει να βγάλει το άχτι της στο Νγκουγιέν.

— Αναγνρε, του φώναξε κατάμουτρα, πνιγμένη από αηδία κι αγανά-

κτηση. Μπορείς να μου πάρης τη ζωή, μπορείς να με βασανίσης, δεν θά με κάνης όμως να μη σε περιφρονώ και να μη σε λογαριάζω για τον πιδ έλεεινός και πιδ άτιμο των ουτιδανών.

— Τί θράσος! φώναξε ο Λύ-Τζιά.

— Πραγματικά θά σου την πάρουμε τη ζωή, απάντησε ο άρχηγός χωρίς να χάσει την απάθειά του, και θά σε βασανίσουμε γιατί παράκουσες τη διαταγή μας που απαγορεύει σε κάθε Άνναμίτη, είτε άνδρα είτε γυναίκα, να υπηρετεί τους Γάλλους. Έκτός πάλι αν ο άφέντης σου παραδεχθή τα δίκαια αιτήματά μου, πρόσθεσε ειρωνικά. Αν θέλγ όμως να τδ κάνη, άς βιαστή. Δεν έχει παρά μόνον πέντε λεπτά καιρό άκόμα.

— Οι άπειλές μονάχα τούς δειλούς φοβίζουν, κι εγώ είμαι γενναία, γιατί, όσο φτωχή και ταπεινή κι αν είμαι, ξέρω πολύ καλά ότι αξίζω χίλιες φορές περισσότερο από ένα τέρας σαν και σένα, είπε η Τι-Σάβυ.

— Έχουμε μέσα άλλανθαστα για να σου αποδείξουμε τδ εναντίον, απάντησε σαρκαστικά ο Νγκουγιέν. Έ, τί λές, φίλε μου Τόγκ;

Λίγο παραπίσω από τις δυο αϊχμάλωτες, στεκόταν ο Τόγκ με τούς βοηθούς του. Οι τρεις ληστές με τον κορμό και τδ πόδια γυμνά για νά έχουν όλη την έλευθερία των κινήσεών τους, δεν φορούσαν παρά μια ποδιά από χοντρό σταχτί λιγδ που στηριζόταν στη μέση τους με μια ζώνη. Άπ' τη ζώνη τού Τόγκ, στο άριστερό πλευρό ήταν περασμένο ένα μακρύ γυριστό μαχαίρι, και κρέμονταν ένα μάτσο λεπτά σχοινιά κι ένα πλήθος διάφορα περίεργα εργαλεία όμοια μ' εκείνα που μεταχειρίζονται οι χειρουργοί: νυστέρια, τσιμπίδες, τανάλιες, πριονάκια, σκαρπέλλια, βελόνες μακρούς και κοντές, τέλος ό,τι χρειαζόταν για να κάνη τδ φρικτότερα βασανιστήρια στα θύματά του.

— Ναί, άφέντη, έχουμε μέσα άλλανθαστα, είπε ο Τόγκ κάνοντας τδ σατανικά του έργαλεία να κουνούνισουν.

— Σάς μισώ, σάς περιφρονώ. Κάνετε με ό,τι θέλετε! φώναξε στην άπελπισία της η δύστυχη κογκάι!

Ο Νγκουγιέν μασούσε νευρικά την άκρη της πίπας του.

Τδ μάγουλά του άναφαν κι έρριξε στην Τι-Σάβυ μια ματιά που θά πάγωνε και τδ πιδ γενναίο παλληκάρι.

— Πολύ καλά, είπε. Μπορεί να έχης διαβάσει στο Γί-Κί-γ το μέλλον σου. Μπορεί να φαντάζεσαι πώς θά σου χαρίσουμε τη ζωή σου την τελευταία στιγμή και γι' αυτό μιλάς με τέτοια τόλμη. Εέχασες όμως

πώς έχουμε όρκισθει να υπερασπισθούμε τούς νόμους και τδ έθιμα της φυλής μας και τη γή των προγόνων μας για να πάρη πάλι τδ βασίλειο τού Άννάμ την παλιά του αϊγλή. Ποιός είναι ο δικός σου Θεός, ποιός μπορεί να σε προστατεύση εσένα και τη μικρή άσπρη σκύλα; Κοίταξε! Σηκώστε κι οι δυο σας ψηλά τδ μάτια σας στον ούρανό, επικαλεσθήτε τούς θεούς σας και να ιδούμε αν θά έρθουν να σάς βοηθήσουν.

Μηχανικά η Σιμόνη σήκωσε τδ μάτια της στον ούρανό σαν να ήθελε να υπακούση στη συμβουλή τού άρχισυμμορίτη και να ζητήσει για τελευταία φορά την προστασία τού Θεού της, που δεν ήταν ένα ψεύτικο είδωλο σαν τούς θεούς τού Νγκουγιέν, μδ ένα πνεύμα που είχε άπειρη καλωσύνη και άπειρη εύσπλαχνία. Καί από την μικρή καρδόουλα της ανέθηκε μια θερμή προσευχή στον Παντοδύναμο Θεό, που ήταν πανταχού παρών μ' όλο που ήταν άόρατος, όταν έξαφνα, εκεί ψηλά, στον γαλάζιο αϊθέρα, παρατήρησε ένα μικροσκοπικό άσπρο σημάδακι που όσο πήγαινε γινόταν όλο και πιδ μεγάλο, έρχόταν και πιδ πλησιέστερα, έπήρε τδ σχήμα ενός πουλιού η ενός άγγέλου—κι' αυτή ή ίδια δεν μπόρεσε καλά-καλά να τδ προσδιορίση.

Θά γινόταν λοιπόν τδ θαύμα που είχε παρακαλέσει με τόσο θερμή;

Τήν ίδια στιγμή, ενώ ο Νγκουγιέν συμβουλευόταν τδ χρονόμετρό του—άρπαγμένο κι' αυτό από κάποιον άποικο—και ένας από τούς βοηθούς τού Τόγκ διαλαλούσε με την τ ρ ό μ πα του τη θανατική καταδίκη των δυο αϊχμαλώτων, άκούστηκε μια δημοδροντία από πυρβολισμούς μακρυνούς μδ άρκετά ευδιάκριτους, που έδαλε σε μεγάλη ταραχή όλους τούς ληστές.

Ο Νγκουγιέν χάνοντας όλο του τδ φλέγμα τινάχτηκε όρθιος. Ο Λύ-Τζιά κι' ο Τσού τδν μιμήθηκαν.

— Τί σημαίνει αυτό; φώναξε ο άρχιληστής, ξεχνώντας όλοτελα για μια στιγμή τδ θύματά του που στέκονταν μαρμαρωμένα από την ταραχή.

Τήν ίδια στιγμή ένας φρουρός φά-

νηκε νάρχεται από τδ μονοπάτι. Φώναζε και χειρονομούσε σαν τρελλός. — Στά όπλα! Στά όπλα! φώναξε. Οι Γάλλοι! Οι Γάλλοι!

— Κι' οι πρόσκοποι μας; όρλιασε ο Νγκουγιέν.

— Ούτ' ένας δεν φάνηκε. Οι Γάλλοι ή θά τούς χτύπησαν από πίσω ή θά τούς άπόφυγαν και τώρα ήρθαν κι' έπεσαν έξαφνα επάνω στις προφύλακές μας και τούς πετσοκόβουν!

— Άκολουθήστε με! βρυχήθηκε ο Νγκουγιέν.

Κι' άρπάζοντας την καραμπίνα από τδ χέρι ενός άπ' τούς φρουρούς του, έτρεξε πρδς τδ μονοπάτι ακολου-

— Άδελφούλη μου! φώναξε η Σιμόνη κι' έπεσε στην άγκαλιά τού Ντενί...

θούμενος άπ' όλη τη συμμορία, χωρίς καν να σκεφθή μέσα στην άναστάτωση εκείνης της στιγμής να κλείση πάλι τις δυο αϊχμάλωτες του στο κελλί τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ'.

Η σωτηρία

— Σωθήκαμε, είπε η Σιμόνη. Ίδές!

Και με τδ χέρι ύψωμένο τδ κοριτσάκι έδειχνε τδ άσπρο σημάδι που έξακολουθούσε να μεγαλώνη και που είχε γίνει τώρα πιδ ευδιάκριτο.

— Ένας χαρταετός, είπε η Τι-Σάβυ.

— Όχι, καλή μου Τι-Σάβυ, ένα άεροπλάνο που έρχεται να μδς σώση.

Κι' οι δυο τούς στέκονταν πιασμένες άπ' τδ χέρι κι' είχαν συγκεντρω-

μένη όλη τους την προσοχή σ' εκείνο τδ σημείο τ' ούρανού, ώστε δεν κοίταζαν τί γινόταν γύρω τους. Άλλωστε η αλλη ήταν κι' όλας άδεια; Άπό κάτω από τδ ύψωμα οι τουφεκιές χαλούσαν κόσμο κι' οι πειρατές κατέβαιναν κουτροβαλώντας τδν κατήφορο για να ένισχύσουν τις προφυλακές τους που απέκρουαν τη γαλλική επίθεση.

Τήν προπερασμένη ημέρα ή φρουρά τού Τγιέν-Κουάγκ είχε ξεκινήσει από τδ φυλάκιο, μδ αντί να πάρη τδ δρόμο τού Πού-Γιέν-Μπιν είχε κόψει από μέσα από τδ βουνά κι' έφθασε έτσι στον Σόγκ-Κού.

Άπό τδ άλλο μέρος δ ταγματάρχης Ντορμπιέν έκανε τδ ίδιο. Ανέθηκε από την κοιλάδα τού Κόκκινου ποταμού, έστριβε πρδς τδ βορειανατολικά και ένωνόταν με τδ πρώτο άπόσπασμα. Αυτό όμως δεν έγινε στο Ντόγκ-Λάμ όπως νόμιζε ο Νγκουγιέν. Τδ δυο άποσπάσματα ένώθηκαν πέρα άπ' αυτό τδ χωριό, κόδοντας έτσι στον Νγκουγιέν κάθε υποχώρηση πρδς τδ βορεινά και άποφεύγοντας με θαυμαστή προνοητικότητα κάθε συνάντηση με τούς προσκόπους του.

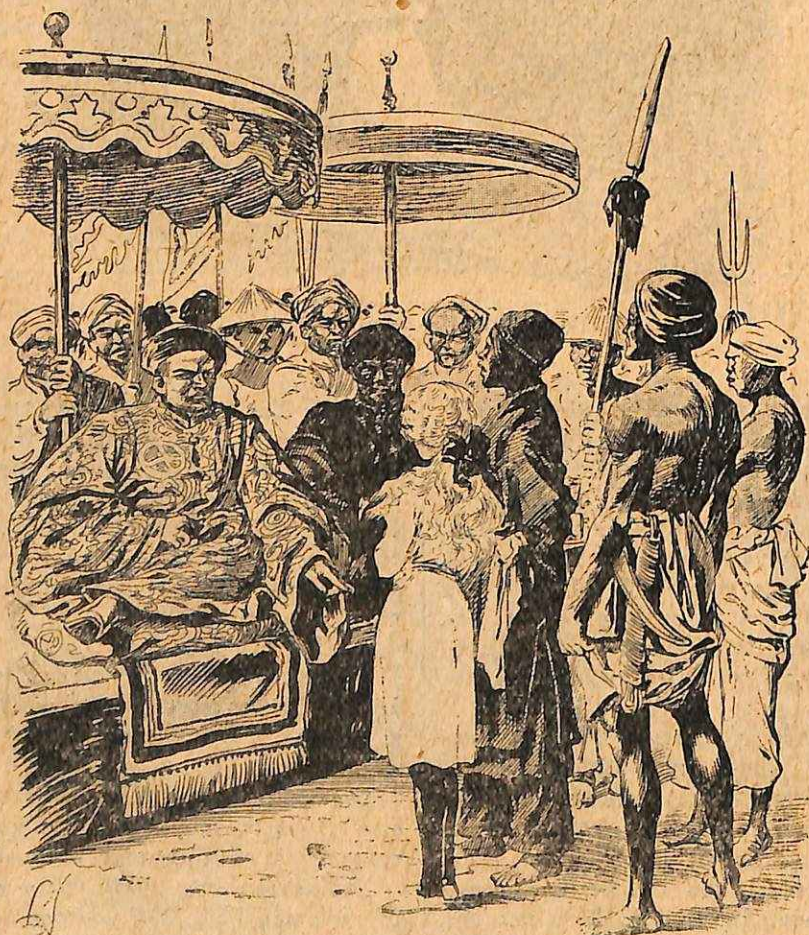
Ο συνταγματάρχης Ντυσέν και ο ταγματάρχης Γκελν άγνοούσαν άκόμη που ήταν τδ καταφύγιο τού έχθρου, μδ την Πέμπτη τδ πρωί όταν ύψώθηκε τδ άεροπλάνο, οι φρουροί τους που ήταν άνεθασμένοι

επάνω στα ψηλότερα δέντρα, τούς είδοποίησαν άμέσως κι' έτσι ήταν έτοιμοι να τραθήξουν πρδς τη διέυθυνση που θά τούς έδειχνε εκείνο.

Τδ άεροπλάνο άπαγειώθηκε από τδ Τγιέν Κουάγκ την τελευταία στιγμή. Στις δέκα τδ πρωί, ο Εαβιέ Λενουάρ έβγαλε τη μηχανή του από τδ υπόστεγο. Εξήτασε πρώτα τδν κινητήρα κι' ύστερα, ικανοποιημένος από την εξέταση αυτή, άναψε ένα τσιγάρο με τη μεγαλύτερη απάθεια. Ο κ. Ντελαλάντ είχε παρακαλέσει να παρευρεθώ στην άναχώρηση και βρισκόταν εκεί μαζί με τδν Ντενί.

(Τδ τέλος στο έρχόμενο)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

«Οι δυο αϊχμάλωτες οδηγήθηκαν μπροστά στον Νγκουγιέν».

(Σελ. 606, στ. α'.)

ΑΘΗΝΑ·Ι·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

Αγαπητοί μου,

Η ΧΙΟΝΙΑ πάει! Όλοι ξέρετε την άσπρη μου γατούλα—κι' όσοι ακόμα δεν έτυχε να την ιδήτε στο γραφείο μου—που τόσο έντυπωση έκανε με την όμορφή της, την ευγένειά της, τη νοημοσύνη της και προπάντων την αγάπη, την δλωροδιόλου ανδρώπινη αγάπη που μου είχε. Μπορώ να πω πως ήταν μια γάτα διάσημη, γιατί κι' έχω την είχα κάνει γνωστή κι' αγαπητή στο Διαπλάσις-κοσμο, διηγούμενος πολλά αξιοπερίεργα γι' αυτήν, κι' ο Παύλος Νιρβάνας της είχε αφιερώσει ένα ωραίο χρονογράφημα στην «Εστία», και σε πολλές άλλες εφημερίδες, που μου πήραν τα τελευταία χρόνια συνεντεύξεις, είχε γίνει λόγος και για την άσπρη γατούλα που, ενώ μιλούσα με τον δημοσιογράφο, καθόταν δίπλα μου στο τραπέζι, σά να παρακολουθούσε την όμιλία, ή πηδούσε στον ώμο μου και με γέμιζε χάδια... Χιονία λοιπόν δεν υπάρχει πιά. Πολλά έπαθε στη ζωή της και γλύτωσε· μα το τελευταίο της πάθημα τη θανάτωσε.

Ήταν μια πληγή, μια εξέλκωση στο άπάνω χέιλι, που στην αρχή την πήραμε λιγάκι άψηστα και, χωρίς να φωνάξουμε γιατρό, της κάναμε τα συνηθισμένα αντισηπτικά πλυσίματα. Μας φαινόταν μάλιστα πως πήγαινε και καλύτερα. Η πληγή όμως δούλευε, άπλωνόταν, κι' ήρθε και μέρα που φοβηθήκαμε. Τότε αποφασίσαμε να τη στείλουμε στην Κτηνιατρική Κλινική του κ. Κιάπε που τη γνώριζε, γιατί κι' άλλη φορά μάς την είχε γιατρέψει στο σπίτι. Τη βάλανε σ' ένα σακκούλι—θρήνο που τον έκανε ή άμυση, σά να τζέρε πόνος δεν θά ξαναγύριζε—κι' ή ύπηρέτρια την κουβάλησε. Εγώ περίμενα στο σπίτι με άγωνία: τί θάλεγε ο γιατρός; ή πληγή γιατρευόταν; ή ήταν άγιάτρευτη και, καθώς μάς είχαν φοβίσει, κολλητική;... Έστερ' από μια ώρα, ή ύπηρέτρια γύρισε με το σακκούλι άδειαν και μ' ένα γράμμα. «Η εξέλκωσις της γαλής σας—μου έγραφε ο γιατρός—είναι φυματιώδους φύσεως, επομένως επικίνδυνος ή παραμονή του ζώου εις το σπίτι. Θεραπεία θανάτωσις». Τί σκληρό! τί φοβερό! Άν είναι αλήθεια—και είναι—πως τὰ ζώα άγαπιούνται σάν ανθρώπινα πλάσματα, μπορεί να πω πως αυτό ήταν έν' από τὰ πιο φοβερά γράμματα που έλαβα στη ζωή

μου! Μα όλα ήταν πιά περιττά. Ο γιατρός περίμενε την άδειά μου για να θανατώση το άρρωστο ζώο, που κι' αυτό θά βασανίζοταν άν ζούσε, και σ' άλλους μπορούσε να μεταδώση την άρρώστεια του. Αναγκάστηκα να σφίξω την καρδιά μου και να υπογράψω την καταδίκη. Και την ίδια νύχτα, στην Κλινική, μια θανατηφόρα μα άνώδυνη ένεση έστειλε σε δυο λεπτά τη Χιονία στον... άλλον κόσμο.

Και γιατί όχι; Μόνο οι άνθρωποι, πεθαίνοντας, πηγαίνουν σ' άλλον κόσμο; Και τὰ ζώα! Μήπως κι' εκείνα δεν έχουν ψυχή; Όσοι μάλιστα πιστεύουν στην «μετεμψύωση», καμιά διάκριση δεν κάνουν ανάμεσα σ' άνθρωπο και ζώο. Η ψυχή, σάς λένε, ενός ανθρώπου εξαίρετα μπορεί να περάση στο σώμα μιας γάτας, κι' ή ψυχή ενός σκύλου στο σώμα ενός ανθρώπου. Είναι οι «δοκιμασίες»—σάς λένε—που περνά κάθε ψυχή, ως να εξαγνισθή από τις άμαρτίες της και να τελειοποιηθή, αξία πιά για τον Παράδεισο. Αυτά ποιός τὰ ξέρει; Δεν είναι καθόλου βέβαια πράγματα. Κι' όμως πολλές φορές, βλέποντας στα ώρατα γαλανά μάτια της Χιονίας ν' ανεβαίνει με την αγάπη και να καθρεφτίζεται ή ψυχή της, συλλογίσθηκα πως καθόλου άπίθανο νάχουν δικιο όσοι πιστεύουν στη μετεμψύωση, κι' ή ψυχή αυτή να ήταν ανθρώπινη, καταδικασμένη να ζήση για έναν καιρό στο σώμα μιας γάτας. Και στο θάνατό της είπα: Άν εκεί, στον άλλον κόσμο που πήγε, υπάρχει και Παράδεισος για ζώα, ή Χιονία πρέπει να βρίσκεται τώρα σ' αυτόν. Γιατί όρισμένως ήταν μια καλή γάτα σάν ένας καλός άνθρωπος!

Δεν είχε μόνο προτερήματα νοῦ—νοημοσύνη, έξυπνάδα—μα και καρδιάς: αγαθότητα, ευγένεια, αγάπη, στοργή, άφυσίωση, άλτρουϊσμός. Ποτέ δεν θά ξεχάσω με τί ακοίμητη φροντίδα μεγάλωνε τάγαπημένα μουρά της. Ήταν αληθινά μια μητέρα υποδειγματική. Ποτέ, όση πείνα κι' άν είχε, δεν άγγιζε πράγμα άν δεν της το δίναμε, άν δεν της το βάζαμε σχεδόν στο στόμα. Άν πλησίαζε στο πιάτο της μια άλλη γάτα του σπιτιού, άμέσως παραμέριζε, να της κάμη τόπο να φάη. Ήξερε, κατά λάβαινε τόσο πως την αγαπούσαμε, ώστε στεκόταν σάν άνθρωπος όταν την πιάνανε να της βάλουμε γιατρικό—κι' άς την έτσουζε, άς την πονούσε—βέβαιη πως ήταν για καλό της. Πόσες φορές, χορτάτη—χωρίς δηλαδή να θέλη να μου ζητήση τίποτα—έρχόταν και μουκανε χάδια, μό-

νο για να μου δείξη την αγάπη της. Και πεινασμένη, με μεγάλη άπροθυμία άκολουθούσε την ύπηρέτρια που κρατούσε το πιάτο με το φαί της: γύριζε και κοίταζε μένα· ήθελε να σηκωθώ και να της το δώσω έγώ, με το χέρι μου, γιατί σε μένα είχε τη μεγαλύτερη έμπιστοσύνη. Και γι' αυτό πολλές φορές, όταν είχε κανένα μωρό—γιατί συνήθως ένα-δυο τις άφίναμε—κι' ήθελε το πρωί να βγῆ από την κάμαρα, μου τζέφερνε στο κρεβάτι μου, τζέφινε κοντά μου να... της το φυλάω, και, γυρίζοντας, τζέφινε και το ξανάβαζε στο πανέρι του!

Πως να μην αγαπά κανένας γάτα με τόσα προτερήματα; Και πως να μη λυπηθῆ για το χαμό της, όπως για το χαμό ενός ανθρώπου; Ά, ή «θανάτωση» αυτή της Χιονίας μου προξένησε μεγάλο πόνο. Μου φαίνεται αληθινά πως κάτι μου έλειψε. Κι' όταν συλλογιέμαι πως από την αγαπημένη άσπρη γατούλα δεν μένει τώρα πιά—που «άλλος κόσμος», που «Παράδεισος ζώων», που «μετεμψύωση», που «ανθρώπινη ψυχή»! αυτά είναι λόγια που τὰ λέει κανένας στη λύπη του για παρηγοριά—δεν μένει παρά ένας μικρός σκελετός μέσα σ' ένα λάκκο, στο περβολάκι της Κλινικής, ματώνει ή καρδιά μου...

Στο γραφείο μου, πίσω άπ' το τραπέζι που γράφω, υπάρχει ένα παραθυράκι, κλειστό πάντα, που βλέπει στη σκεπή του διπλανού. Συχνά, όταν ή Χιονία έδινε άπ' την ταράτσα, να κάμη τον περίπατό της στα κεραμίδια, κι' ύστερα έβρισκε την πόρτα κλειστή, ξαναγύριζε στη σκεπή του διπλανού, πηδούσε στο παραθυράκι μου και μου χτυπούσε με το πόδι της το τζάμι. Πρώτα σιγά, έπειτα δυνατά, έπειτα δυνατώτερα, άνυπόμονα, ως που να σηκωθώ και να της άνοιξω... Πόσο μου άρεσε κείνο το χτύπημα, και το χαρούμενό της νιαουρισμάκι, όταν μ' έβλεπε να σηκώνομαι και να πλησιάζω, και το θριαμβευτικό της πήδημα στον ώμο μου μόλις της άνοιγα. Τώρα πάει! Ποτέ πιά δεν θά ξανακούσω να μου χτυποῦν το τζάμι εκείνο, και ποτέ δεν θά ξαναϊδῶ πίσω του, σά ζωγραφιά, την άσπρη γατούλα να με κοιτάζη με τὰ έξυπνα μάτια της, γεμάτα χαρά που την άκουσα κι' άνυπομονησία να της άνοιξω για να πηδήση στον ώμο μου...

Σας άσπάξομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΑΝΗΣΥΧΗ Η ΨΥΧΗ...

Ντύθηκε ή νύχτα τ' άστροκεντημένα Πέπλα της, κι' ήρθε για να κυβερνήση. Μάνα τὰ νερά τ' άσημαμένα.
— Στην άμμουδιά ένα κρίνο έχει άν-
[θήσει.—

Παίζουν χλωμές από τ' άστέρια άχτίδες
Στ' άσημοπράσινα της λεύκας φύλλα.
Σπουν οι βαρείες της λύπης άλυσσίδες
Και ζώνει την ψυχή μια άνατριχίλα

Όλόγλυκη, τη μαγεμένη ώρα
Π' άνθοβολούνε κρίνα μωροφώρα.
Μά άνήσυχη ή ψυχή μου, τί γυρεύει

Δεν ξέρει. Ούτε άστρα ούτε γλυκές έλ-
[πίδες,
Της λύπης τις βαρείες τις άλυσσίδες
Δεν σπουν, που στην ψυχή μου βασι-
[λεύει.
Έκάρυπς

Η ΣΑΛΛΟ-ΛΕΓΓΩ

Α'.

Άναμαλλιασμένη, περπατώντας μ' ένα βήμα άβέβαιο σέρνοντας τις παλιές ξεβαμμένες παντούφλες της στα χαλίκια της άκρογιαλιάς, κοιτάζει άφηρημένα με το αιώνιο άπλανές βλέμμα στα όρθάνοιχτα τεντωμένα μάτια της, το πέλαγος που άπλωνόταν άτέλειωτο μπρός της, μουρουρίζοντας αιώνας άνόητος, άκατάληπτος σκοπούς. Κάτι φτωχόπαιδα που έπαιζαν εκεί κοντά βλέπαντας την να τὰ πλησιάζει άρχισαν να τρέχουν πηδώντας γυρίζοντας προς το μέρος της, φωνάζοντας πειραχτικά:

— Η Σάλλο Λέγγω, ή Σάλλο-Λέγγω! Μ' αυτό δεν κράτησε πολύ γιατί τις φωνές τους τις έκοψαν οι πετριές που τους έριξε ή τρελλή, κυνηγώντας τα βρίζοντας και παίρνοντας μια τρομαχτική, άγρια έκφραση στο πρόσωπό της που τὰ τρώμαξε και τρεχάτα έφυγαν.

**

Σ' όλο το χωριό ήταν γνωστή ή Σάλλο Λέγγω. Αυτό το παρατσούκλι της το κόλλησαν οι χωριανοί της νησιώτες, από τότε που ο Θεός της έδωσε ένα πολύ σκληρό χτύπημα που της κόστισε το λογικό της.

Η κυρά-Λέγγω έδω και χρόνια ζούσε φτωχικά μα τρισευτυχισμένα με τον άντρα της και τον χαϊδεμένο γιό τους το Γιώργο. Ο άντρας της, ο καπετάν Μιχάλης, ήταν ο καλύτερος ναυτικός του νησιού. Κανένα παληκάρι του χωριού δεν τον ξεπερνούσε στην εργασία, στη δύναμη και στην όμορφη. Το καλοδεμένο, άρμονικό, άσταίνο κορμί του, με το καμαρωτό όμορφο κεφάλι στολισμένο με δυο όλογάλανα καθάρια μάτια και με χρυσόγουρα μαλλιά, θύμιζε Πραξιτέλη.

Μια χρονιά όμως, πολύ κακιά, ο χειμώνας ήρθε πολύ πρόωγος, και κάθε μέρα κακοί άέροιδες δέν άφηναν τὰ καίδια να ξεμυτίσουν άπ' το μικρό λιμάνι. Τρεξέ μήνες είχε ν' άρμενίση το καίτι του καπετάν-Μιχάλη κι' ή φτώχεια τυραννούσε το φτωχικό του.

Μιά-δυο μέρες ο καιρός φαινότανε πιο ήσυχος, μα κανένας ναυτικός του νησιού δεν είχε το θάρρος να χαροπαλέψη στην πλανεύτρα λεβεντοπνίχτρα Μάνα που τη δεύτερη μέρα τ' άπομήςμερο το καίτι του καπετάν-Μιχάλη άμόλαγε τις φουκαδέλες του κι' άνέβαζε τὰ πανιά του για ταξίδι.

Το πράγμα μαθεύτηκε σ' όλο το νησί και τ' άκρογιάλι γιόμισε κόσμο. Η δύστυχη γυναίκα του θερμοπαράκαλεσε να μην ταξιδέψη, μα ο άντρας της δε φοβότανε τη θάλασσα. Δεν μπορούσε ακόμα να βλέπη τη φαμίλια του να δυστυχῇ. Και μόλις ή μαγιασμένη τραμουντάνα κόπασε κομμάτι, ξεκίνησε...

Όταν το καίτι χάθηκε πιά από τὰ μάτια της κυρά-Λέγγως, γύρισε συλλοσμένη με βουρκωμένα τὰ μάτια της σπίτι. Κάτι της έλεγε πως τον άντρα της δεν θά τον ξανάβλεπε. Όταν έφτασε στο κατώφλι της σήκωσε την ποδιά της, σκούπισε τὰ μάτια της κι' άνοιξε την πόρτα.

Ο Γιώργος, ο γιός της γονατιστός κάτω από το εικόνισμα του Άη-Νικόλα, προσεύχεται. Τρέχει ή μάννα με λαχάρα, τον σηκώνει, τον σφίγγει στην άγκαλιά της και τον φιλεί, τον φιλεί πολλές-πολλές φορές και καυτά δάκρυα κυλούν και πέφτουν στα χνουδωτά, ρόδινα, άπαλά μάγουλα του παιδιού.

— Τί έπαθες, μάννα; Κλαίς; ρωτάει με τη γλυκειά φωνούλα του εκείνος.
Ένα σβυσμένο «Όχι» μ' ένα τίναγμα του κεφαλιού ήταν ή άπάντηση της μάννας, που τον σφίγγει πιο σφιχτά στην άγκαλιά της.

Ταξιδωτής

Μ' ΑΡΕΣΣΕΙ

Μάρεσει στην άκρογιαλιά
τὰ βράδια να ρεμβάζω,
Τὰ καϊκάκια που περνούν
μάρεσει να κοιτάζω
Κι' άπ' άπ' στην άμμο καθιστή,
βότσαλα να σκαλίζω
Νά τραγουδῶ σιγά σιγά
κι' ή ώρα να περνά.
Μάρεσει στην άκρογιαλιά
τὰ βράδια να ρεμβάζω
Και το φεγγάρι στα ψηλά
μάρεσει να κοιτάζω.

Ναυτοπούλα της Άνδρου

Ο ΓΥΡΙΣΜΟΣ

('Απ' το ημερολόγιο της Δένας)

Άνοιξα τὰ μάτια μου. Γεμάτη από φως ή καμαρούλα μου, ή μικρή μου καμαρούλα χαμογέλα. Ω τόσο καιρό τη νοσταλγούσα και, μέσα στους γκρίζους και σοβαρούς τοίχους του σχολείου. Και τώρα στο σπίτι μου! Επιδέλους! Θά ζήσω πάλι μέσα στην αγαπημένη μου φύση. Παιτίζομαι άπ' το κρεβάτι ζωηρή. Ρίχνω πάνω μου μια ρομπά και όρμω έξω...

Στην κήπο, κάτω άπ' την κρεβατίνα της πυκνοφύλλης κληματαριάς, το τραπεζι στρωμένο με προσμένει. Ο μπαμπάς κι' ή μαμά με γιορτινό χαμόγελο με καλημερίζουν...

Κοιτώ γύρω μου. Όλৌδια όπως τότε,

όλα. Μωρέ! ως κι' ή Δεσποινούλα... Νά την. Κοντούλα, στρουμπουλή με την άσπρη καθάρια ποδιά της, φέρνει το γάλα σεβριρισμένο σε χοντρό πορσελάνινα φλιτζάνια...

Τί ευχάριστο πρόγευμα. Άνάμεσα στους αγαπημένους μου γονείς με κάδρο την όμορφη αλλη μας, τὰ περιστέρια μπουλούκια-μπουλούκια πετούν γύρω μας... Αλήθεια, πόσο με είχαν συνειθίσει τότε—πριν τρία χρόνια!... Καθόντουσαν στους ώμους μου και μ' ευχαριστούσαν για τὰ χάδια μου μ' άπειρα γλῶ... γλῶ...

Ένώ τώρα... Έ! Ρόνυ, γατούλα μου, με θυμήθηκες; Δές την, δές την πως με πλησιάζει ορονονίζοντας... Όχι, όχι. Χάδια σου μυρίστηκαν, καλή μου. Θυμάσαι τις άτέλειωτες βραδνές του χειμώνα; Που σε κρατούσα στην άγκαλιά μου άκούοντας τὰ παραμύθια της γιαγιάς—Άχ, γιαγιά, σὺ μόνο μάς έφυγες. Δεν πρόσμενες το γιορτισμό μου;—Σπιθοβολούσε το τζάκι τότε, ορονονίζες έσύ και μ' άνοιχτό στόμα άκούγα τη γιαγιά...—Και το βασιλόπουλο παντρεύτηκε την όμορφη βασιλοπούλα κι' έζησαν αυτοί καλά κι' έμεις καλύτερα...

Ναί, καλέ, πως θυμάμαι! Όλα, όλα. Κι' έβλεπα τότε, άνάμεσα στα δέντρα μας ένα λεβέντη καβαλλάρη. Έρχόταν σε μένα, έρχόταν να με πάρη στο παλάτι του... Ήμουν ή όμορφη βασιλοπούλα... Ξεπέζευσέ... Έτρεχα να πέσω στην άγκαλιά του, μα τὸ... καλησπέρα του μπαμπά—γιατί αυτός ήταν ο λεβέντης καβαλλάρης—με ξυπνούσε... Άχ, γατούλα μου, Ρόνυ, έσύ μου τὰ θυμάσες όλ' αυτά...

— Έ! σάν πολύ να σκέπτεσαι, Λένα. Γύρισε πιά κοντά μας, μίλησέ μας. Ω, μπαμπά. Στην αλή μας, στο σπίτι μας γίνομαι πάλι παιδί. Όνειρεύομαι ό,τι και τότε: βασιλόπουλα που—πως τότε—έρχονται τις άγριες νύχτες του χειμώνα να με πᾶνε στα παλάτια τους...

Τότε ήθελα, λαχταρούσα. Πάντα μάς γοητεύει τ' άγνωστο... Τώρα όμως, ώ τώρα, που ένοιωσα την ξενητειά, δεν θέλω... Νά μην έρθῇ το βασιλόπουλο. Είμαι τόσο εύχυσμένη κοντά σας!

— Αγαπημένο παιδί...

(Για την άντιγραφῆ)

Ρέλια

ΦΕΓΓΑΡΟΛΟΥΣΤΗ ΝΥΧΤΑ

Είναι νύχτα κι' όμως νομίζεις ότι είναι μέρα: τόσο το χλωμό φως του δόλοιομου φεγγαριού φωτίζει τη γῆ. Η θάλασσα μοιάζει με υγρό άσημι και τὰ λίγα κυματάκια, που ρυτιδώνουν την επιφάνειά της, έρχονται μ' ένα σιγανό ψιθύρισμα να σβύσουν στην άμμουδιά.

Μέσα στην ήσυχία της φεγγαρόλουστης αυτής νύχτας, δεν άκούεται τίποτε άλλο, παρά μόνο το μονότονο μουρμούρισμα των μικρών κυματάων. Πέρα μακριά, προς την ήσυχη θάλασσα κάποια φῶτα τρεπασβύνουν και χρυσώνουν για λίγο την επιφάνειά της.

Καθισμένη σ' ένα άπ' τὰ λίγα βραχάκια της άμμουδιάς με τὰ πόδια μου στο νερό, ξεχνάμαι σ' ένα πλάνο όνειροπόλημα. Πόσο όμορφη είναι αλήθεια ή φύση, και πως με συγκινεί ή φεγγαρόλουστη αυτή νύχτα!

Ναπολεόν

ΘΥΡΥΛΟΙ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ

“Όπως τα βουνά κι’ οί κάμποι, έτσι κι’ οί θάλασσες έχουν τους θρύλους τους. Θά σάς πω τρεῖς.

Λέγουν πως τὸν παλιό καιρό, ἅμα κανένα καράβι ναυαγούσε, τὰ δελφίνια ἐπερναν τοὺς ναυαγούς στὴ ράχη τους καὶ τοὺς ἐβγαζαν στὴν ἀκρογιαλιά κι’ ἐπειτα οἱ ναυαγοὶ ἅμα σώζονταν ἐρχόμενοι τὰ δελφίνια στὴ θάλασσα.

Μιά μέρα ὅμως ἕνας ναυαγὸς πέθανε στὴ ράχη ἐνὸς δελφινίου καὶ τὸ δελφίνι ἐκασε στὴν ἄμμο πού τὸν ἐβγαλε. Ἀπὸ τότε τὸ συμβόλαιο τῶν δελφινίων μὲ τοὺς ναυαγούς διαλύθηκε.

Μιά μπεοπούλα ἔπαθε κι’ οἱ γονεῖς της φώναξαν ἕνα μάγο νὰ τὴν γιαιτρέψῃ. Ὁ μάγος μάζεψε ἐφτά ξωτικά τῆς θάλασσας καὶ πῆγε. Μὲ τὴ μαγική του δύναμη ἡ μπεοπούλα ἔγινε καλά. Ἀμα ὁ μάγος θέλησε νὰ φύγῃ τὰ ξωτικά δὲν τὸν ἀκολουθοῦσαν πιά, καὶ θύμωσε καὶ τὰ σκόρπισε σὺς τέσσερις ἀνέμους. Τὸ πιὸ τρομερὸ πῆγε καὶ κρύφτηκε στὸν Καβομαλιά, κι’ ἀπὸ τότε ὁ Καβομαλιάς εἶναι γεμάτος φουρτούνες.

Ἡ Βεργόνα τῆς Ἀττάλειας εἶναι ἕνα τέρας τῆς θάλασσας. Εἶναι μιὰ γυναῖκα μὲ μακρὰ μαλλιά, καὶ μιὰ ψάρι. Ρίχνει τὰ μαλλιά της καὶ πνίγει τὰ καράβια. Ὅ, τι κακὸ γίνεαι σ’ ἕνα πλεούμενο, ἡ Βεργόνα τὰ φταίει.

Ἀπλὴ Ζωή

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

— Ἀλήθεια, μπαμπά, μπορεῖ νὰ μὲ τιμωρήσῃ ὁ δάσκαλος γιὰ κάτι πού δὲν ἔκανα;

— Ὁχι, βέβαια, παιδί μου.

— Νά, λοιπόν, σήμερα μὲ τιμώρησε γιατί δὲν εἶχα κάνει τὸ θέμα μου!

Πριγκίπισσα τῶν Δολλαρίων

Ἐγώ: — Ἐχασα τὴ διεύθυνση τῆς Βάνδας καὶ δὲν ἔξερω πού νὰ τῆς γράψω. Κι’ ὁ Γεώργιος: — Κουτὴ πού εἶσαι. Καὶ δὲν τῆς γράφεις νὰ στὴ στείλῃ; (Γεγονός) Μελαγχολικὴ Ὀνειροπόλος

— Μή, παιδί μου, βάζεις καρφίτσα στὰ δόντια σου, θὰ τὰ καταστρέψῃς.

— Μὴ φοβάσαι, μαμμιά, εἶναι βελόνα!

Γκρί-ντάμ

Στὸ τραῖνο.

— Τυχάρῳς ὁ Γιάννης πού ταξιδεύει στὴν πρώτη θέσι!

— Καὶ γιατί;

— Γιατὶ θὰ φτάσῃ πιὸ γρήγορα ἀπὸ μᾶς!

Μιχαὴλ Π. Νούσιας

ΟΙ ΑΛΛΑΣΣΟΝΤΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΝ
συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται νὰ δηλώσουν ἀμέσως τὴν νέαν των διεύθυνσιν εἰς τὸ γραφεῖον μας ἀποστέλλοντες καὶ δραχμ. 5 διὰ τὴν ἐκτύπωσιν τῆς νέας ταινίας. Ἄλλως δὲν εὐθυνομέθα διὰ τὴν ἀπόλειαν τῶν φυλλαδίων των.

35^{ος} ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΞΕΣΠΑΘΩΜΑΤΟΣ
ΠΡΟΣ ΕΓΓΡΑΦΗΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ “ΔΙΑΠΛΑΣΙΝ,” ΤΟΥ 1935

Ὁ ΠΩΣ σὰς εἶπα στὸ προηγούμενο, ἰδοὺ σήμερα κι’ ὁ νέος Διαγωνισμὸς Ξεσπάθωματος. Οἱ ὅροι μὲν οὖν οἱ ἴδιοι: Θὰ λάβουν μέρος σ’ αὐτὸν ὅλοι οἱ ὅσοι θὰ ἐγγράψουν, ἀπὸ σήμερα ὡς τὴν 30 Νοεμβρίου τοῦ ἐπομένου ἔτους, νέους συνδρομητὰς στὴ “Διάπλαιν”, ἐτησίους, ἑξαμήνους ἢ τριμήνους, γιὰ τὸ 1935. Ὅποιοι ἐγγράψῃ τοὺς περισσότερους, θάνακρυχθῇ Κορυφαῖος καὶ θὰ λάβῃ τὶς τιμὰς καὶ ἀμοιβὰς πού ἀναφέρονται στὸ σχετικὸ κεφάλαιο τοῦ “Ὁδηγοῦ. Χωριστὰ θὰ διαγωνισθοῦν οἱ Σύλλογοι, κι’ ὅποιοι ἀπ’ αὐτοὺς ξεσπάθωσιν γενναϊότερα, θάνακρυχθῇ Κορυφαῖος τῶν Ὁμάδων. Ἀλλὰ κι’ ὅλοι ὅσοι θὰ ξεσπαθώσουν, ἐγγράφοντες ἔστω κι’ ἕνα μόνο συνδρομητὴ, ἔστω καὶ τριήμερο, θάχουν κι’ αὐτοὶ τὴν ἀμοιβή τους. Γι’ αὐτὰ ὅλα μιλεῖ ὁ Ὁδηγὸς ἐν ἐκτάσει.

Πέρου, στὴν προκήρυξιν τοῦ 34ου Διαγωνισμοῦ, σὰς εἶπα μερικὰ πράγματα γιὰ τὸ Ξεσπάθωμα, πού πρέπει νὰ τὰ ξαναπῶ καὶ φέτος, γιατί οἱ περιστάσεις δὲν ἄλλαξαν σχεδὸν καθόλου. Καὶ ἰδοὺ τί σὰς εἶπα πέρου:

Ἀπὸ χρόνια τώρα, τὸ ἔργο γιὰ τὴν διάδοσιν μου, αὐθόρμητα, δὲν ἔχουν ἀναλάβει τάχαπαιτὰ μου τὰ παιδιά. Καὶ τὸ κάνουν τόσο καλά, ὥστε μὲ ἀπαλλάτουν ἀπὸ τὴ φροντίδα, τὸ ἔξοδο καί. τὸν κίνδυνον, νὰ στέλνω στὶς ἐπαρχίες «περιοδεύοντας ἀντιπροσώπους» ἢ νὰ δημοσιεύω ρεκλάμες στὶς ἐφημερίδες. Τὰ παιδιά μου εἶναι ἡ ζωτανή μου ρεκλάμα. Μὲ συσταίνουν στ’ ἄλλα παιδιά πού δὲν μὲ γνωρίζουν, τὰ κάνουν νὰ μ’ ἀγαπήσουν, νὰ θελήσουν νὰ γίνουν συνδρομηταί, κι’ ἐπειτα φροντίζουν νὰ εἰσπράξουν τὴ συνδρομή τους καὶ νὰ μοῦ τὴ στείλουν ἀμέσως κι’ ἀσφαλῶς—πρᾶγμα πού ὁ «περιοδεύων» δὲν τὸ κάνει πάντα, χωριστὰ πού θὰ μοῦ κρατοῦσε ποσοστὸ, ταχυδρομικὰ, ταξιδιωτικὰ καὶ δὲν ἔξερω τί ἄλλο...

Κάθε χρόνον, ἐν’ ἀρκετὸ μέρους ἀπὸ τοὺς συνδρομητὰς μου ἀποχωροῦν, εἴτε γιατί μεγαλώνουν πολὺ, εἴτε γιατί δὲν εὐκολύνονται πιά νὰ πληρώνουν συνδρομή. Τὸ Ξεσπάθωμα ὅμως ἀναπληρῶνται—καὶ κάποτε μὲ τὸ παραπάνω, αὐτοὺς πού φεύγουν, μὲ νέους, κι’ ἔτσι ὁ ἀριθμὸς τῶν συνδρομητῶν μου μένει πάντα, ἐπάνω-κάτω, ὁ ἴδιος. Τὶ θὰ γινόταν χωρὶς τὸ Ξεσπάθωμα; Σὲ λίγα χρόνια θὰ ἔχανα ὅλους μου τοὺς συνδρομητὰς καὶ θ’ ἀναγκασθόμουν νὰ σταματήσω. Βλέπετε λοιπόν τί μεγάλο καλὸ κάνετε ὅσοι μοῦ ἐγγράφετε συνδρομητὰς:

Καὶ τὸ καλὸ αὐτὸ εἶναι τριπλὸ. Καλὸ σὲ μένα, καλὸ σὲ σὰς καὶ—προπύτων—καλὸ στὰ παιδιά πού ξεσπαθώνετε, δηλαδή πού τοὺς ἀνοίγετε τὰ μάτια, τὰ κάνετε νὰ γίνουν Διαπλάσσοι καὶ νὰ γνωρίσουν τὴ μεγαλύτερη ἰσὺς χαρὰ πού μπορεῖ νὰ ἔχῃ, στὰ παιδικὰ κι’ ἐφηβικά των χρόνια, ἕνα Ἑλληνόπουλο. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ σὰς πῶ περισσότερα γι’ αὐτὴ τὴ χαρὰ: τὴ γνωρίζετε ὅλοι καλά. Ἐνα μόνο πρέπει νὰ σὰς πῶ: ὅτι αὐτὸν τὸν καιρὸ εἶναι πιὸ ἀναγκαῖα παρὰ ποτὲ ἡ ἐπέμβασί σας, γιὰ νὰ πῶ ἔτσι, στὰ παιδιά πού γνωρίζετε. Κυκλοφοροῦν ἕνα σωρὸ ἄλλα περιοδικὰ, φανταχτερά, μὲ

χρωματιστὲς εἰκόνες, μὲ πολυτέλειες, ἀλλὰ χωρὶς γούστο, χωρὶς διαλεκτὴ ὕλη, χωρὶς καλὴ γλῶσσα καὶ δόκιμο ὕψος, χωρὶς παιδαγωγικὰς ἀρχές, χωρὶς σύστημα. Λέγετε στοὺς φίλους σας, δείχνετε τοὺς, πῶς τὰ περιοδικὰ αὐτὰ—καὶ παιδικὰ ἀκόμα ὅταν εἶναι, γιατί πολλὰ εἶναι γιὰ μεγάλους καὶ, δυστυχῶς, γελιοῦνται καὶ τὰ παίρνουν παιδιά,—δὲν ἀξίζουν μεγάλαι, πράγματα. Νὰ τί μοῦ ἔγραφε, τελευταία, ἕνας φίλος μας γι’ αὐτὰ: «Σὲ μισοῦνται κατ’ ἐπίφασιν, ἐπιπόλαια, ἀλλὰ στὸ βάθος δὲν μποροῦν νὰ σὲ μιμηθῶν. Γράφονται ἀπὸ τὸν τυχόντα, ἐκεῖ πού ἐσύ ἔχεις ἕναν Ξενοῦλου ἀκαδημαϊκὸ! Καὶ διευθύνονται ἀπὸ ἕναν κοινὸ ἐπιχειρηματία—ἀν’ ὅχι ὅλα, τὰ περισσότερα—ἐκεῖ πού ἐσύ διευθύνεσαι ἀπὸ τὸν ἰδρυτὴ σου, ἀπὸ τὸν εἰσηγητὴ καὶ τὸν διευθυντὴ τῆς παιδικῆς λογοτεχνίας στὴν Ἑλλάδα, ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον πού ἀφιέρωσε σ’ αὐτὸ τὸ ἔργο τὴ ζωὴ του—56 ὁλόκερα χρόνια—τὸν Παπαδόπουλο!»

Λέγετε τοὺς ἀκόμα, πόσο θεράμει συσταίνει στοὺς μαθητὰς καὶ τίς μαθητρίτσες ὅλων τῶν Σχολείων τῆς Μέσης καὶ Δημοτικῆς Ἑκπαίδευστος τὸ Ὑπουργεῖο τῆς Παιδείας, καὶ τί γράφει ἡ ἐκθεσὶς τοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου: «Ὁφείλεται, λέει, ἐθνικὴ ἐγνωμοσύνη στὸν ἰδρυτὴ καὶ διευθυντὴ μου, Εἰμαι, λέει, ὁ βοηθὸς τοῦ Διδασκάλου, καὶ ὁ ἀχώριστος φίλος τῶν παιδιῶν. Ὅλα τὰ περιοδικὰ, λέει, πού βγῆκαν ὕστερ’ ἀπὸ μένα, μὲ μιμήθηκαν. Κι’ ὅχι μόνον τὰ περιοδικὰ, ἀλλὰ κι’ οἱ συγγραφεῖς σχολικῶν ἀναγνωστικῶν βιβλίων, ἀπὸ μένα, λέει, ἔμαθαν νὰ γράφουν γιὰ παιδιά καὶ τὸ παιδαγωγικὸ μου σύστημα ἀκολουθῆσαν. Κι’ ἄλλα περιοδικὰ εἶναι συστημένα ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο Ἀλλὰ κανένα μὲ τὰ ἐνθουσιώδη καὶ τιμητικὰ λόγια πού συστήθηκε ἡ «Διάπλαιν». Τέλος, μὴν ἐξχνάτε νὰ λέτε καὶ γιὰ τὰ τόσο ἐλκυστικὰ Νέα τοῦ 1835 — Ἡ Κληρονομία τοῦ Φακίου, ὁ Ἀετὸς καὶ τὸ Ἀστρο» κτλ.

Μὰ καὶ γιὰ ἕναν ἄλλο λόγον τὸ ἐφετινὸ σας Ξεσπάθωμα πρέπει νὰ εἶναι ἐξαιρετικὰ γενναῖο, δραστηριὸ καὶ ἀποτελεσματικὸ: Ἡ οἰκονομικὴ κρίσις δὲν πέρασε ἀκόμα. Πόσα παιδιά ἄραγε δὲν θὰ μπορέσουν καὶ φέτος ν’ ἀνανεώσουν τὴ συνδρομή τους; Τὰ παιδιά λοιπόν αὐτὰ πρέπει ν’ ἀντικατασταθοῦν μὲ ἄλλα. Κι’ εὐτυχῶς, μ’ ὅλη τὴν κρίσις, ὑπάρχουν καὶ εὐπορα παιδιά—ὅχι λίγα σὲ κάθε πόλιν καὶ σὲ κάθε σχολεῖο—πού εἶναι σὲ θέσι νὰ πληρῶνουν μιὰ συνδρομὴ ἀπὸ 100 δραχμὰς τὸ χρόνο γιὰ νὰχουν τὸ καλύτερο ἐλληνικὸ περιοδικόν. Ἀπ’ αὐτὰ προπύτων θὰ στρατολογήσετε. Γενικά ὅμως ἀπὸ τὰ ἔξυπνα καὶ τὰ φιλόδοξα, πού καὶ ὅταν δὲν εἶναι πολὺ εὐπορα βρῖσκουν τὸν τρόπο νὰ οἰκονομήσουν λίγα χρήματα—μὲ θυσία μερικῶν περιττῶν πραγμάτων—γιά κάτι πνευματικὸ πού τοὺς ἀρέσει, πού τὰ ἐλκεῖ καὶ πού βλέπουν πῶς θὰ τὰ ὠφελήσῃ. Καὶ τὰ παιδιά αὐτὰ θὰ σὰς εὐγνωμονοῦν πού θὰ τὰ κάμετε Διαπλάσσοι!

Ἐμπρός! κάμετέ τα! Ἀρχίστε! Αὐτὴ ἡ ἐποχὴ εἶναι ἡ καλύτερη γιὰ Ξεσπάθωμα. Ἀρχίζει χρόνος καὶ τόμος...

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΤΟΜΟΙ

ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς **Α’ Περιόδου** (1879 — 1893) ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἐξῆς τρεῖς: 7ος, 14ος, καὶ 18ος. Ἐκαστος τόμος δρχ. 25, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστέλλομενος δρχ. 28,50 διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ δρχ. 40 διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς **Β’ Περιόδου** (1894 — 1933), ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 40 τόμους ὑπάρχουν οἱ 39 (διότι ὁ τοῦ 1918 ἔχει ἐξαντληθῇ). Ἐκ τούτων, οἱ μὲν Τόμοι τῶν ἐτῶν 1894 — 1928 τιμῶνται ἕκαστος (ἐκ σελίδων 416) ἱεροφ. δρχ. 80 καὶ ραμμένους δρχ. 85. Οἱ δὲ Τόμοι τοῦ 1929, 1930, 1931, 1932 καὶ 1933 τιμῶνται ἕκαστος (ἐκ σελίδων 624) ἱεροφ. δρχ. 110 καὶ ραμμένους δρχ. 115.

Ταχυδρομικὰ τέλη ἐκίσταντο τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἄνω τιμὰς: Διὰ τὸ Ἐσωτερικόν δρχ. 5 ὁ ἱεροφ. καὶ δρχ. 15 ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικόν δρχ. 35 εἴτε ἱεροφ. εἴτε ραμμένος.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ “ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ”

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Ἐυριπίδου
τὴν 15 Νοεμβρίου 1934

ΔΕΝ παραλαμβάνω γράμματα μὲ ἀνεπαρκῆς γραμματόσημο: ζυγίζετε τα! — Δὲν ἀπαντῶ σὲ ἀπορίες πού τις λύνει ὁ Ὁδηγὸς τῶν Συνδρομητῶν: διαβάστε τον!

ΑΚΟΜΗ ἕνα φυλλάδιον—τὸ 52ο—κι’ ὁ τόμος αὐτὸς τελειώνει. Τὰ Νέα τοῦ 1935 τὰ εἶδατε στὸ προηγούμενον. Δὲν μένει τώρα παρὰ ν’ ἀνανεώσῃτε τὴν συνδρομή σας πού λήγει τὴν 30 Νοεμβρίου. Καὶ πάλι παρακαλῶ ὅσους μποροῦν κι’ εὐκολύνουνται, νὰ μὴν ἀναβάλουν τὴν ἀνανέωσιν γιὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους, ὅταν μαζεῦσονται τὸς παραγγελίες καὶ δυσχεραίνονται πολὺ ἡ ὑπηρεσία τοῦ γραφείου μου.

Εὐχαριστῶ πολὺ, **Ανδρέα**, γιὰ τὴν ἀνανέωσιν καὶ γιὰ τὸ ξεσπάθωμα. Ναι, ὅλα μου τὰ καλά παιδιά θεωροῦν τὸ ξεσπάθωμα καλὴν τὸν ὅσον καὶ οὐ. Ἀν’ ὅμως μερικὰ εἶναι περισσότερα τυχερά ἀπὸ ὅσων, ἀλλὰ εἶναι ἀκόμα λιγώτερον καὶ μπορεῖς νὰ παρηγορηθῇς. Γιατὶ χαρὰ σὲ μένα ἂν μποροῦσαν νὰ μοῦ κάμουν ὅλοι ἔστω ἀπὸ ἕνα μόνο νέο συνδρομητὴ! Ἡ κομωδία ἐκείνη δὲν θὰ δημοσιευθῇ, γιατί ἡ διασκευὴ δὲν ἔχει ὅσο ἀλάτι χρειάζεται ἀπαραίτητα. Ἐπρεπε νὰ βρεθοῦν ἄλλες φράσεις, ἄλλες ἐκφράσεις, ἀνάλογες μ’ ἐκεῖνες πού θὰ εἶχε, ὑποθέτω, τὸ πρωτότυπον. Οἱ Νικηταὶ τοῦ Πεντάθλου δὲν λαβαῖν ἀμοιβὰς καὶ χωριστὰ γιὰ τὰ βραβεῖα τους στὰ διάφορα Ἀγωνίσματα. Αὐτὲς εἶναι μόνο γιὰ τοὺς «ἐπιλαχόντας».

Κρίμα, **Νικήτρια Ἑλλάς!** λέξῃ δὲν μπορῶ νὰ διαβάσω ἀπὸ τὸ ἔξωτον γράμμα σου. Μόνον σὸ ὑπερόγραφο, πὺρ εὐαγγέλιον στο λιγάκι, εἶδα νὰ μὲ ρωτᾷς γιὰ τίς λύσεις πού μοῦ ἔστειλες. Δεκτές. Ἀν’ τώρα στὸ γράμμα σου εἶχες καὶ καμμιὰν ἄλλην ἐρώτησιν ἢ ἀπορίαν, σὲ παρακαλῶ νὰ μοῦ τὴν ἐναγγράψῃς μὲ πῶς σκοδρὸ μελάνιν.

Μὴν κοιτᾷς, **Σεπτέμβριον Δαίδην**, ἐγὼ εἶμαι μιγτέρα, καὶ παραδίδω, καὶ συγχαίρω, καὶ προπύτων δὲν παρεξηγῶ. Ἀλλὰ στοὺς ἄλλους δὲν κάνει νάσαι τόσο ἀμε-

λής. Νᾶχῃς λάβει γράμμα ἀπὸ τὴ **Νταί-ξη** τὴν Κυριακὴ τῶν Βατών, κι’ ὡς σήμερον πού μοῦ γράφεις—2 Νοεμβρίου—νὰ μὴ τῆς ἔχῃς ἀπαντήσῃ, ἂ, εἶσαι ἀδικαιολόγητη! Ὁρατο τὸ «οἰκίσμημό» σου: ἕνα Ξ, ἕνα Λ, καὶ στὴ μέση μὴ Ἀλῆθην, Μ’ ἀπὸ τί φαίνεται «ἐσπεσμένη»; Ἀπὸ τὸ κρινολίνο τῆς;

Πολὺ δυσανάγνωστο καὶ τὸ δικό σου γράμμα, **Δοξαζόμενον Τριπολιτοστάκι**. Παρατηρῶ τελευταία πῶς ὅσο πᾶσι τὸ γράμμα σου γίνεσαι καὶ χειρότερον—βιαστικό, ἀτακτο, ἄνισο. Ἀν’ ἐξακολούθησες ἔτσι, μὲ λύπη μου δὲν θὰ σοῦ ἀπαντῶ. Τέτοιον γράμμα θάχουν κι’ οἱ ἀπαντήσεις σου στὸ Πένταθλο; Ἀλίμονο!

Νὰ γράψω, τοῦ **Ντενῆ**. Αὐτὸ μάλιστα! Τέσσερις γεμάτες σελίδες καὶ τίς διαβάσα σὲ δύο λεπτά.—Ὅλες οἱ λύσεις δεκτές. Ναι, κι’ ἐγὼ ἔχω ἀκούσει πῶς εἶναι πολὺ καλὸς ὁ ἱεροκήρυκας πού μιλεῖ κάθε Κυριακὴ ἀπόγευμα στὴ Μητρόπολιν. Πῶς πῆγε δὲ διαγωνισμὸς τῶν Μαθηματικῶν;

Ἀρκετὰ, νομίζω, καὶ τῆς ἐξοχῆς, **Μικρὴ Χωριατοπούλα**—κι’ ὅλο τὸν Ὀχτώβριον, ἔ;—ἦταν πιά καιρὸς νὰ γυρίσῃς στὸ χωριό σου. Τὰ σημεῖα πού βλέπεις στὴν ταινία σου—«H—441—vς—33» εἶναι βοηθητικὰ γιὰ τὴν διεκπεραίωσιν—τὴν ἐκτύπωσιν τῶν ταινιῶν, τὴν κατάταξίν τους, τὸ μέτρημα τους κτλ.—ὥστε νὰ μὴ γίνεαι ποτὲ λάθος καὶ κάθε συνδρομητὴς νὰ λαβαίνει τὸ φύλλον τοῦ τακτικῶ. Καὶ γι’ αὐτὸ, ὅταν δὲν λαβαίνῃ κανεῖς, πρέπει νὰ εἶναι βέβαιος πῶς γράφηκε στὸ ταχυδρομεῖο.

Ναί, **Ξανθὴ Ἑλληνοπούλα**, ἀπὸ τοῦ χρόνου, ὅταν δὲν θάχῃς πιά μαθήματα, θὰ καλλιεργήσῃς τὴν κλίσιν σου στὴ ζωγραφικὴν, γιὰ νὰ πραγματοποιηθῇ τὸνειρό σου, πού εἶναι νὰ γίνῃς μιὰ καλὴ ζωγράφος. Ἐννοεῖται πῶς ἡ κλίσιν δὲν κάνει τίποτα χωρὶς μιὰ ἐπίμονη, συστηματικὴ σπουδὴ, γι’ αὐτὸ πρέπει χωρὶς ἄλλο νὰρθεῖς στὴν Ἀθήναν καὶ νὰ καταταχθῇς στὴ Σχολὴ τῶν Καλῶν Τεχνῶν. Σοῦ ἔστειλα τὰ φυλλάδια. Τετράδια θὰ σοῦ στείλω ἅμα ἀνατυπωθέντων.

Μὲ συγκίνησε αὐτὸ τὸ γράμμα, Ἀγγή, πού μοῦ λέει γιὰ τὸ ταξίδι σου στὴν Κρήτη καὶ γιὰ τίς περιπέτειάς σου πού σοῦ ἔκαμαν τὰ Διαπλάσσοι πού γινώσκεις ἔκεί καὶ προσωπικῶς—τὴν **Ρέμβη**, τὸ **Ναυτοπούλο**, τὴν **Μυρτίλλη**, τὴν **Πριγκίπισσα**—ἀπὸ τὰ εἶχες γνωρίσει πρὶν ψυχικὰ μὲ ἀλληλογραφία. Μ’ ἔκαμες ἀκόμα μιὰ φορά νὰ συλλογισθῶ πόσο εἶσαι, Ἀλῆθην, ὠρατο καὶ μεγάλο αὐτὸ πού γίνεαι πρὶν οἰκογενεῖά μου μὲ τὴν πνευματικὴ ἐπικοινωνία τῶν μελῶν τῆς: ὅπου νὰ πηγαίνῃ ἕνα Διαπλάσσοπουλο, νὰ βρῖσκῃ ἀδέρφια, νὰ τὰ βλέπῃ γιὰ πρώτη φορά καὶ νὰ νομίσῃ πῶς τὰ γνωρίζει χρόνια!

Ἐχεις δίκιο, **Σφίγξ τῶν Πάγων**: πρὸ καιροῦ ἔλαβα ἕνα μεγάλο κι’ ὠρατο γράμμα σου μὲ χρήματα καὶ μὲ διάφορες παραγγελίες, ἀλλὰ κι’ ἐγὼ δὲν ἔξερω πῶς, τῶρα ἄλλο παρὰ ἐκεῖ πού βάζω τὰ πρὸς ἀπάντησιν γράμματα κι’ ἔτσι ἔμεινε ἀναπάντητο. Τὸ δαῖτερον, πού μοῦ ἔγραψες μαζί μὲ τὴν **Ἀγριοβιόλεττα**, καὶ πού τόσο ἐπίσης μ’ εὐχαρίστησε, μού θυμισε τὸ πρῶτον, τὸ βρήκιν, ἐξέτρελα τίς παραγγελίες καὶ... λυπήθηκα γιὰ τὸ λάθος μου. Πολὺ νόστιμον τὸ ἐπιστοδὸ μὲ τὴν μπάρα τοῦ Γιαννάκη πού σὰς προσέβηκε στὸ μάθημα τόσο ἀκράτητα γέλια.

Ὁχι, **Ὀλιβιέρος Κρόμβελ**, δὲν σὲ εἶχα ἐσχάσει: ἀποροῦσα μόνο πῶς δὲν μοῦ ἔγραψες τόσον καιρό, γιατί δὲν ἤξερα πῶς ἐργαζόσουν, καὶ μάλιστα «μ’ ἔλη σου τὴ δύναμη», γιὰ νὰ βοηθῇς τὸ σπίτι. Ὁ, εἶσαι πολὺ ἀξέπαινος γι’ αὐτὸ. Τὸ Σύλλογός

σας—ἀφοῦ θέλετε νὰ γίνω νουνά του—ὀνομάστε τον «Ἀριλλας», εἶναι μιὰ λέξη πού λέει πολλά. Πολὺ ὠρατο—νὰ μὴ διό σας νὰ ἐνωθοῦν ὅλοι οἱ Σύλλογοι: σ’ ἕναν «Πανδιαπλάσιον» καὶ νὰ γίνῃ ἕτοι μιὰ μεγάλῃ ὁργάνωσιν μὲ πολλοὺς κοινωφελεῖς σκοπούς. Ἀλλὰ πρῶτα πρέπει νὰ ἰδρῶθῃ καὶ νὰ εὐδοκηθῇ ὁ Σύλλογός σας, κι’ ἐπειτα, σιγά-σιγά, νὰ καλλιεργηθῇ ἡ ἰδέα.

Καὶ τοῦ χρόνου, **Χωρὶς Φτερά**, νὰ γιορτάσῃς μὲ τὴν ἰδια χαρὰ τοῦ Ἀγίου Δημητρίου. Ἡ γρίπη σου δὲν μὲ ἀνησυχῆσε, τώρα εἶμαι βέβαιη πῶς θὰ εἶσαι ἐντελὲς καλὰ, περιμένω ὅμως καὶ νὰ μοῦ τὸ γράψῃς.

Ἐμαθα, **Βρυσοῦλα**, τί ὠραία πού πέρασε σὲ τὴν γιορτὴ τῆς **Χωρὶς Φτερά**. Ἀλλὰ κι’ ἡ δική σου πληροῖται γιὰ νὰ τὸ κάμῃτε πάλι. Πολὺ μ’ εὐχαρίστησε τὸ γραμματάκι σου.

Εἶναι πολὺ δύσκολο, **Μύρον τῆς Ἀνδρου**, ἔργο σύγχρονον, γραμμένον στὴν ἀρχαῖζουσα καθαρεύουσα, νὰ ξαναχρῆθῇ στὴ δημοτικὴ. Εἶναι τόσο διαφορετικὸ τὸ πνεῦμα τῶν δύο γλωσσῶν! Ἐνα γαλλικὸ ὅμως ἡ ἕνα ἰταλικὸ μεταφράζεται λαμπρὰ στὴ νεοελληνικὴ, γιατί τὸ πνεῦμα τῶν ζωντανῶν αὐτῶν γλωσσῶν εἶναι τὸ ἴδιον. Γι’ αὐτὸ εἶπε ὁ κ. Φαῖδων πῶς δὲν μπορεῖ νὰ βρεθῇ εὐκολα μεταφραστὴς γιὰ τὰ δράματα τοῦ Βερναρδάκη. Ἡ Συλλογὴ Ἀσκήσεων γιὰ τὸ Πένταθλο πρέπει νὰ εἶναι πλήρης. νὰ ἔχῃ ἀπ’ ὅλα τὰ εἴδη. Τότε ὁ διαγωνιζόμενος ἔχει μεγαλύτερες ἐλπίδες ἐπιτυχίας. Ἐνας Δεξιόγραφος π.χ. καὶ καλὰ στιχοῦρη μόνος ἂν δὲν εἶναι—τὸ κάτω-κάτω ἡ στιχοῦρη διαρθρώνεται—μπορεῖ νὰ κερθῇ ὡς ἰδέα (ἂν εἶναι δηλ. πρωτότυπος, νέος, ἂν χωρίζεται καλὰ σὲ διάφορες λέξεις, ἂν ὀρίζονται σωστά κι’ ἔξυπνα οἱ λέξεις αὐτῆς, κτλ.) Ἐνα Σχῆμα ἡ μιὰ ποιοτικὴ ποτε ἄλλη Ἀσκηση δὲν θὰ τὸν ἀντικαθιστοῦσε.

Ὁ Πλάτων, **Πριγκίπισσα τῶν Δολλαρίων**, εἶχε ὀρίσει τὸν ἄνθρωπον ὡς ζῶον «δίπουν, ἄπτερον». Ὁ Αἰογένης ἐμάχησε ἕναν πετεινὸ καὶ τὸν πέταξε στὴν Ἀκαδημία φωνάζοντας: «νὰ ὁ ἄνθρωπος τοῦ Πλάτωνος!». Καὶ τότε ὁ Πλάτων πρόσθεσε στὸν ὀρισμὸν τοῦ καὶ τὸ

του ποιήματος του **Ἀμάραντου**. Χαλαρώνεται μόνο ἡ διατύπωση χωρὶς νὰ κερδίζει οὐ τίποτε ἡ εἰκόνα. — «Ὁ ἥλιος» τῆς **Ψ. Χ.** Τὸ θέμα κοινόν. Τὸ μέτρο καὶ ἡ ὁμοιοκαταληξία ὁμοιωμένη. Ἀς προσέξῃ ἡ **Ψ. Χ.** γιὰ νὰ ὁδηγηθῇ, πῶς εἶναι τὰ ποιήματα ποὺ δημιουργοῦνται καὶ στὴ **Σ.Σ.Σ.** καὶ στίς ἄλλες σελίδες. — «Στὸν παλιὸ καίρ» τῆς **Μυθικῆς Βασιλοπούλας**. Νόστιμο ἀλλὰ κάπως ἀπίθανο διατυπωμένο. Δὲν μιλάει ἐτοιμὰ ἐγγονὴ μὲ τὴ γαγιά τῆς. Ὑστερὰ ἔχει καὶ κάποια ἐλαφρὰ δόση εἰρωνείας γιὰ τοὺς γεροντότερους, ποὺ ἂν ἴσως δὲν μποροῦν νὰ συμμορφωθοῦν μὲ τὴς σημερινὲς συνθῆκες καὶ νὰ ἐγκρίνουν ὅλες τὶς προσόδους, πάντως ἔχουν περισσότερη παῖρα καὶ περισσότερες γνώσεις ἀπὸ τοὺς νέους. — «Στὰ ξένα» τοῦ **Α.Φ.Δ.** Ἐχει αἰσθημα ἀλλὰ εἶναι λαθαρμένον στὸ μέτρο καὶ στὸν τόνο. ἴσως μὲ λίγο δούλεμα νὰ γινόταν καλύτερο. — «Λουκιανὸς διάλογος» τοῦ **Βλάση Πήλιου**. Εἶναι ὁ πέμπτος ἡ ἕκτος ποὺ λαμβάνω ἀπ' αὐτοὺς τοὺς διαλόγους. Ἡ μετάφραση δὲν εἶναι πολὺ καλὴ, καμωμένη σὲ καθαρεύουσα, καὶ μάλιστα λαθαρμένη ἐδῶ κι' ἐκεῖ. Π. χ. προστακτικὴ «ἐξέλεξε» δὲν ὑπάρχει· ἡ «ἐκλεξε» θὰ ποῦμε, ἡ «ἐκλεξον» ἀλλὰ τὸ πῶς σωστὸ εἶναι «ἐξάλεξε» — θὰ ἐξακρολουθῇ.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους τῆς: **Λάουραν Λαπλάντ** (συμμορφώθηκε καὶ περιμένω τὴ νέα σου διευθύνση· φίλησέ μου τὸ μικρό·) **Κλέφτην τοῦ 21** (μήπως πρέπει νὰ σοὺ στέλνω τὸ φύλλο στίς Σπέτσες;) **Πρίγκιπα Σερνίν** (δὲν πειράζει· νὰ μοὺ γράψῃς πολλὰ ὅταν εὐκαιρὴς ἀπ' τὰ μαθητά·) **Τιτὴν Φιλίπιδου** (ἔσται·) μὲ γαῖα τὸ καινούργιο σπίτι·) **Καθρέφτην** (εἶσαι πολὺ δικαιολογημένος· χαίρω ποὺ εἶσαι τώρα καλὰ κι' ἐλπίζω νὰ μοὺ γράψῃς· εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά λόγια καὶ σὲ περιμένω·) **Σπίρτο Μονάχο** (καὶ τρεῖς μόνο νάσαστε, φθάνατε γιὰ νὰ ἰδρῦσετε Σύλλογον· κατόπιν οἱ τρεῖς γίνονται δεκατρεῖς, εικοσιτρεῖς καὶ καθεστῆς· ὁπωσδήποτε, νὰ σοὺ δώσω ψευδώνυμο, ἐκτὸς ποὺ δὲν μοὺ ἐπιτρέπεται — γιὰτὶ ὁ ἄλλος μπορεῖ νὰ μὴ θέλῃ νὰ φανερῶσιν τὴ διαμονή του — θὰ μοὺ ἦταν καὶ πολὺ δύσκολο νὰ ψάξω σὲ τόσο πλήθος γιὰ νὰ βρῶ τοὺς Καλλιθεάτες, ποὺ, ἐννοεῖς, δὲν τοὺς θυμᾶμαι ἀπέξω·) **Ἐντιαν Γκάμπλερ** (γιατὶ δὲν μοὺ λές τὸν τίτλο του καὶ πότε περίπου τὸ ἔστειλες; ἴσως θὰ μπορούσα νὰ θυμηθῶ, ἐνῶ τώρα δὲν θυμοῦμαι τίποτα· νὰ μοὺ ἔλεγες τουλάχιστο ἂν ἐπρόκειτο νὰ κριθῇ· μὲ τὸ ψευδώνυμό σου ἢ ἂν εἶχες σημείωση ἀρχικά, γιὰ νὰ βλεπαὶ στίς ἀπορρίψεις· τώρα τί νὰ σοὺ πῶ; ἂν εἶναι παραπάνω ἀπὸ δύο μήνες, στείλε ἄλλο γιατί θὰ χάθηκε· μὲ γαῖα τὸ καινούργιο σπίτι·) **Χαριτωμένους** στὴν παλιά μου φίλη **Ποῦλια**·) **Τρελλὴν Δόλαν** (εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά λόγια·) **στὴν καθηγήτριά σου**, ποὺ ὀρισμένως δὲν μὲ ξέρει, μπορούσες νὰ πῇς πῶς τὸ **Ἐκπαιδευτικὸ Συμβούλιο**, ποὺ ὀφείλει νὰ τὸ ἀκούῃ, μὲ συσταίνει σ' ὅλα τὰ σχολεῖα τῆς κατωτέρης καὶ τῆς μέσης **Ἐκπαιδεύσεως**, ποὺ θὰ πῇ πῶς δὲν μὲ κρίνει μόνο γιὰ μικρὰ παιδιὰ, παρὰ καὶ γιὰ μεγάλα. Ἀφῖνω τώρα πῶς καὶ φοιτῆτες καὶ φοιτήτριες μὲ διαβάζουν·) **Ἀννὰ Μ.** Ἀξελῶ (Ὁδηγὸν ἔσται·) **ψευδώνυμο** — τὸ δεύτερο, γιατί τὸ πρῶτο δὲν ἦταν ἐλεύθερο — θὰ σοὺ ἐγκρίνω στὸ φυλλάδιο τῆς 1ης Δεκεμβρίου·) **Χαίρω πολὺ**·) **Ἡλιάν Ι.** **Ἀδελφὸν** (Ὁδηγὸν ἔσται·) **ἔλαβα, εὐχαριστῶ, περιμένω**·) **Μαργαρίταν Πατρῶνα** (ἔλαβα, εὐχαριστῶ, ἔσται·) **Ὁδηγὸν**·) **Μανεξεδένιο Μπουκετάκι** (λυ-

σάχατο ἔσται·) **Φίλημα Σκιας, Πειραιωτάκι** κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν 10 Νοεμβρίου ἀπάντησα στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ νέου 271ου Διαγωνισμοῦ. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τοῦτον δεκταὶ μέχρι 17 Ἰανουαρίου.

614. Δεξιόγραφος

Δυὸ φορές παίρνω μιὰ νότα
Ἀπὸ τῆς βυζαντινῆς
Βάω ὕστερα στὰ νῶτα
Πολύ... εὐγενεστο πολὺ,
Κι' ἄλλο φτιάνω πλουμιστό —
Νὰ μὴν τρώγεται κι' αὐτό!

615. Συλλαβόγραφος

Δυὸ νότες, μ' ἀπ' τὴν κλίμακα
Τὴν εὐρωπαϊκὴν,
Στὸ τέλος ἐπιφώνημα:
Νά, πόλῃ ἑλληνικῇ.

Τέλλος Ἀλκίης

616. Ἀναγραμματισμοὶ

Βουνοὶ ψηλοὶ
Καὶ χιονισμένοι
Τ' ἀναγραμματίσας
Μῆνα καλὸ
Κι' εὐτυχισμένο
Μ' αὐτὸ σχηματίσας.

Παπαρούνα

617. Αἵνιγμα

Στὸ λόφο ἐκεῖ ψηλὰ
Γυρνᾷ τὸ ἀρσενικό μου·
Νησάκι ἀπ' τὰ πολλὰ
Τοῦ Αἰγαίου τὸ θηλυκὸ μου·
Καὶ — ἄλλο πάλι τοῦτο! —
Τὸ οὐδέτερό μου φρούτο.

Θάλης Βλαστός

618. Δικτυωτὸν

* * * * * = Ῥωμαϊκὸς τίτλος ἄρχοντος
* * * * * = Θεὸς ἐκ τῶν δώδεκα
* * * * * = Πατὴρ ἐνὸς τῶν δύο
* * * * * = Χώρα τῆς Γερμανίας
Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

Παναχαϊκὸν

619. Κρυπτογραφικόν

1 2 3 4 5 6 7 8 9 = Ἀδει πρὸς ὄργανον
2 1 4 5 8 9 = Ἀεροπόρος
3 4 9 8 9 = Νῆσος
4 5 9 2 9 = Κίνησις πρὸς τὰ ἄνω
5 8 7 8 9 = Νῆσος
6 5 4 = Χρονικὴ μονάς
7 5 4 1 8 9 = Μυθικὸν
8 5 3 5 8 9 = Πρωτὴν ὥρα
9 4 5 7 6 = Νῆσος

Κηρύκειον

620-624. Μαγικὴ Λέξις

Τῇ ἀνταλλαγῇ τριῶν συνεχῶν γραμμάτων ἐκάστης τῶν κάτωθι λέξεων, διὰ μιᾶς λέξεως ἐκ τριῶν γραμμάτων ἐπίσης, ἡ ὁποία σημαίνει κάτι γλυκὺ καὶ ἀνθοφόρον, νὰ σχηματισθοῦν ἄλλαι πέντε λέξεις:

φρέικη, στόμα, πρωϊνός, ναῦλος, νηοῦχος
Δανάη

625. Ποικίλη Ἀκροστιχὶς ἐξ Ἀναγραμματισμῶν

Ἀναγραμματιζομένων τῶν κάτωθι πάντε λέξεων, σχηματίζονται ἄλλαι τόσαι, τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον γράμμα τῆς πρώτης, τὸ δεύτερον τῆς δευτέρας, τὸ τρίτον τῆς τρίτης καὶ καθέτης, ἀποτελοῦν νῆσον:

Ἀλπεῖς, ἄυλος, Βορᾶς, φάρος, κόρος
(Νέον εἶδος) Παῦλος Αἰμίλιος

626. Ἑλληποσύμφωνον

ἡ - η - ιαίαι!
Ναυτοπούλα τῆς Ἀνδρέου
627. Γρίφος

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ

βουτ βουτ
βουτ βουτ
βουτ βουτ